

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
UNITATEA CENTRALĂ DE ARMONIZARE PENTRU AUDITUL PUBLIC INTERN

NR. /

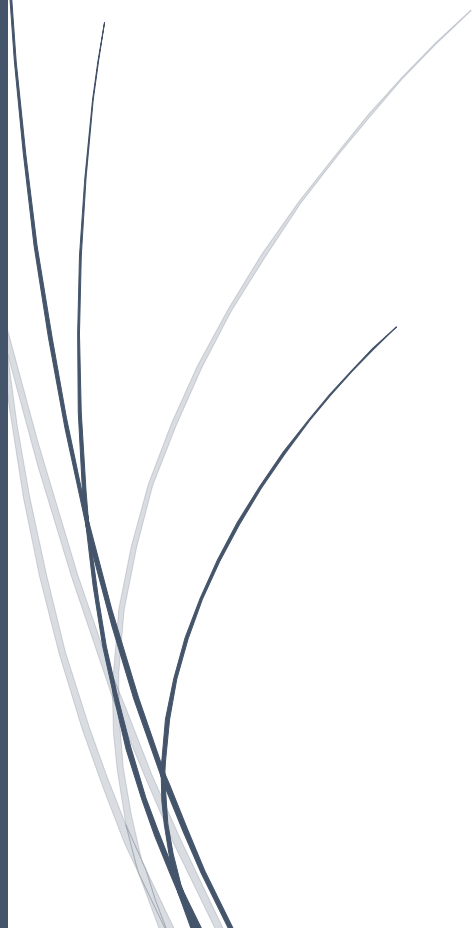

Aprobat,

Eugen Orlando Teodorovici
Ministrul Finanțelor Publice

RAPORT privind activitatea de
audit intern din sectorul public din
România, pentru anul 2017

Introducere

Scopul raportului

Prezentul raport este elaborat în conformitate cu prevederile art. 8(g) din cadrul Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare și are scopul de a prezenta modul de organizare și desfășurare a activității de audit public intern în România, în cursul anului 2017.

Rolul raportului este de a prezenta situația actuală a auditului public intern în România, precum și de a sprijini la identificarea direcțiilor de acțiune ce vor fi urmate de către UCAAPI pentru dezvoltarea acestei funcții. Raportul va fi comunicat Guvernului României, în conformitate cu prevederile legale.

Informațiile și datele din raport sunt preluate din rapoartele anuale privind activitatea de audit public intern elaborate de structurile de audit public intern și transmise la UCAAPI. Pentru aceste rapoarte, persoanele care le-au elaborat își asumă întreaga responsabilitate.

Raportul este structurat în 3 părți. Partea I tratează situația actuală a auditului public intern în România, Partea a II-a prezintă activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2017, iar Partea a III-a se referă la activitatea Comitetului de Audit Public Intern din România.

*

Colectarea informațiilor s-a bazat pe elaborarea de către UCAAPI a unui format standard de raportare care a fost transmis spre completare tuturor structurilor de audit public intern. Din informațiile colectate, la nivel național s-a raportat un număr total de 11.937 de entități publice. În funcție de tipul ordonatorului de credite acestea se împart în 3.317 ordonatori principali de credite și 8.620 de unități subordonate, sub autoritatea sau în coordonarea acestora. Pentru ușurința exprimării, pe parcursul prezentului raport, se va folosi sintagma "entități subordonate" cu referire la aceste entități.

În funcție de tipul administrației publice, cele 11.937 de entități se împart în 1.467 de entități în administrația publică centrală și 10.470 de entități în administrația publică locală.

Partea I – Situația actuală a auditului public intern în România

1. Înființarea și funcționarea structurilor de audit public intern

1.1. Înființarea structurii de audit public intern

Organizarea structurii de audit public intern se referă fie la înființarea unei structuri proprii de audit public intern fie la accesul la o capacitate de audit public intern, furnizată de organul ierarhic superior, în condițiile legii.

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată) sau de tipul de administrație publică (centrală sau locală), există un număr total de 11.937 de instituții care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern, conform raportării primite.

Dintre acestea, a fost înființată funcția de audit public intern la un număr de 9.425 de structuri, ceea ce reprezintă un grad de înființare al auditului public intern de circa 78%.

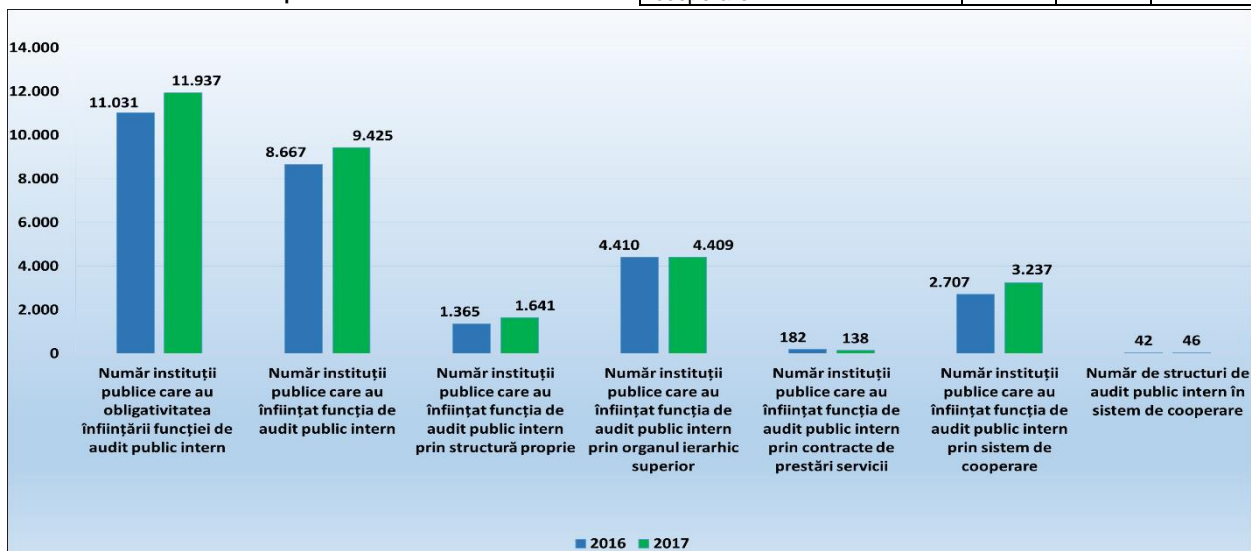
Înființarea auditului intern s-a realizat astfel:

- 1.641 de instituții au înființat auditul intern prin structuri de audit public intern proprii;
- 4.409 de entități în care auditul intern este asigurat de către organul ierarhic superior;
- 138 de entități în care auditul public intern este asigurat prin contracte de prestări servicii;
- 3.327 de instituții publice au înființat auditul public intern în sistem de cooperare prin 46 de structuri de audit public intern.

Număr total de ordonatori de credite	Auditul public intern este înființat?	Tipul administrației publice	Tipul ordonatorului de credite
			Ordonator Principal
		Centrală	63
		1.364	
			Ordonator Secundar sau terțiar
			1.301
		Locală	
		8.061	
			Ordonator Principal
			2.127
			Ordonator Secundar sau terțiar
			5.934
11.937			
		Centrală	
		103	
			Ordonator Secundar sau terțiar
			100
		Locală	
		2.409	
			Ordonator Principal
			1.124
			Ordonator Secundar sau terțiar
			1.285

Tendențe, la nivel național, cu privire la înființarea auditului public intern

	2016	2017	Tendență
Număr instituții publice care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern	11.031	11.937	+8,20%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern	8.667	9.425	+8,80%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin structură proprie	1.365	1.641	+20,20%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin organul ierarhic superior	4.410	4.409	-0,02%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin contracte de prestări servicii	182	138	-24,20%
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin sistem de cooperare	2.707	3.237	+19,60%
Număr de structuri de audit public intern în sistem de cooperare	42	46	+9,50%

1.1.1. Modalități de înființare a structurilor de audit public intern

Din punctul de vedere al structurilor de audit public intern, la nivel național există un număr total de 1.687 de structuri, dintre care:

- 1 direcție generală;
- 19 direcții;
- 56 servicii;
- 98 de birouri;
- 1.513 de compartimente.

Din analiza datelor se poate observa faptul că ordonatorii de credite au organizat auditul intern cu preponderență sub formă de compartiment - circa 90% din numărul total al structurilor, procent similar cu cel din anul 2016.

Prin Cartea II, Titlul III, art. 13, punctul 54 din cadrul Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, s-a stabilit faptul că structura organizatorică a autorităților și instituțiilor publice trebuie să respecte următoarele cerințe:

- a) pentru constituirea unui birou este necesar un număr de minimum 5 posturi de execuție;
- b) pentru constituirea unui serviciu este necesar un număr de minimum 7 posturi de execuție;
- c) pentru constituirea unei direcții este necesar un număr de minimum 15 posturi de execuție;
- d) pentru constituirea unei direcții generale este necesar un număr de minimum 25 de posturi de execuție.

În acest context, având în vedere aceste cerințe ordonatorii de credite au preferat înființarea structurii de audit public intern sub

formă de compartiment. Din punct de vedere al organizării administrației publice, această formă de organizare nu este reglementată dar ea a fost introdusă în Legea nr. 672/2002, republicată, pentru a veni în sprijinul ordonatorilor de credite aflați în imposibilitatea înființării unui birou de audit public intern. Astfel, prin art. 2(f) se specifică faptul că auditul public intern se poate organiza sub formă de compartiment cu minim doi auditori interni, angajați cu normă întreagă.

Un inconvenient major al acestei forme de organizare este acela că, nefiind reglementată de legislația specifică funcției și administrației publice, nu se pot înființa posturi de conducere la nivelul compartimentului ceea ce atrage după sine deficiențe în exercitarea funcției de audit public intern precum și dificultăți în implementarea metodologiei de efectuare a misiunilor de audit public intern.

Există cazuri în care au fost nominalizați coordonatori ai compartimentului de audit public intern, fără însă a exista posibilitatea legală de remunerare a acestora în raport cu atribuțiile acordate, ceea ce poate crea insatisfacții în rândul acestor persoane și implicit poate afecta calitatea funcției de audit public intern.

Tendențe, la nivel național, cu privire la modul de înființare a auditului public intern

	2016	2017	Tendență
Direcție Generală	1	1	0,00%
Direcție	19	19	0,00%
Serviciu	57	56	-1,75%
Birou	83	98	+18,07%
Compartiment	1.246	1.513	+21,43%

1.1.2. Contractele de prestări servicii

Odată cu emiterea OUG nr. 26/06.06.2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, s-a abrogat modalitatea de asigurare a activității de audit public intern prin contracte de prestări servicii, menționată la art.11, lit. c) din Legea nr. 672/2002.

După intrarea în vigoare a OUG nr. 26/2012 nu se mai poate organiza și exercita activitatea de audit public intern prin contracte de prestări servicii.

Atât la nivelul ordonatorilor principali de credite ai administrației publice locale, cât și la nivelul entităților subordonate acestora, există 138 de entități publice care au înființat auditul public intern prin contracte de prestări servicii (prin 89 contracte de prestări servicii – vezi punctul 13 din Partea I).

Entitățile care au înființat auditul intern prin contracte de prestări servicii au următoarea structură și dispersie:

- Regiunea Brașov – 16 entități: 8 comune și 8 entități subordonate comunelor;
- Regiunea Craiova – 52 de entități: 1 oraș, 25 de comune, 1 entitate subordonată orașelor și 25 de entități subordonate comunelor;
- Regiunea Galați – 16 entități: 7 comune și 9 entități subordonate comunelor;
- Regiunea Cluj-Napoca – 16 entități: 16 orașe. **Pentru toate cele 16 UAT-uri nu sunt**

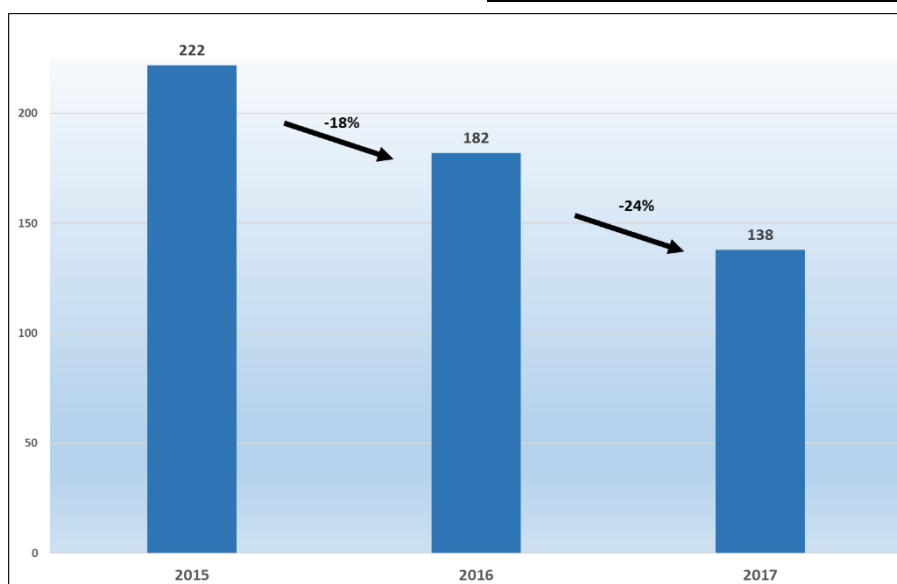
furnizate informații despre entitățile subordonate;

- Regiunea Ploiești – 13 entități: 8 comune, 1 oraș, 1 entitate subordonată comunelor și 3 entități subordonate orașelor. **Pentru 7 UAT-uri nu sunt furnizate informații despre entitățile subordonate**

- Regiunea Iași – 25 de entități: 25 de comune. **Pentru toate cele 25 UAT-uri nu sunt furnizate informații despre entitățile subordonate**

Tendențe, la nivel național, cu privire la evoluția înființării auditului public intern prin contracte de prestări servicii

Regiunea	Anul 2016	Anul 2017	Tendență
Timișoara	1	0	-1
Cluj	34	16	-18
Iași	69	25	-44
Brașov	17	16	-1
Galați	2	16	+14
Craiova	43	52	+9
Ploiești	16	13	-3
București-Ilfov	0	0	0
TOTAL	182	138	-44

1.1.3. Structura entităților care nu au înființat funcția de audit public intern

Din totalul de 11.937 de entități publice existente, un număr de 2.512 de entități nu au înființat funcția de audit public intern: 2.409 în administrația publică locală și 103 în administrația publică centrală.

Auditul public intern este înființat?	Tipul administrației publice	Tipul ordonatorului de credite
NU 2.512	Centrală 103	Ordonator Principal 3
		Ordonator Secundar sau terțiar 100
	Locală 2.409	Ordonator Principal 1.124
		Ordonator Secundar sau terțiar 1.285

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cadrul administrației publice locale, indiferent de tipul ordonatorului de credite.

Cauzele neînființării auditului public intern sunt reprezentate de faptul că:

- Unii dintre managerii UAT-urilor nu au înțeles rolul și necesitatea auditului public intern;
- Există restricții legislative privind numărul maxim de posturi ce pot fi create în cadrul UAT-urilor;
- Resursele financiare existente sunt insuficiente;
- În cazul restructurării instituțiilor s-a procedat la desființarea structurilor de audit public intern, redistribuirea posturilor de la nivelul compartimentului de audit către alte structuri din cadrul entității sau preluarea posturilor de auditor intern și transformarea lor în posturi de consilier de către ordonatorul principal de credite;

- Nu sunt aplicate sancțiuni pentru neorganizarea auditului intern, deși această faptă constituie contravenție conform prevederilor art. 23(a) din cadrul Legii nr. 672/2002 republicată, și este sancționată cu amendă între 3.000 și 5.000 de lei. Neaplicarea sancțiunilor este generată de faptul că nu sunt puse în aplicare, la nivel național, prevederile art. 24 din cadrul Legii nr. 672/2002 republicată, prin care ordonatorii principali de credite trebuie să împuternicească reprezentanți care să constate și să aplice sancțiunile.

Lipsa implementării acestor prevederi în cei 15 ani care au trecut de la data emiterii Legii auditului public intern (anul 2002), combinată cu restricțiile bugetare și de personal aplicate în administrația publică, au generat situația existentă la acest moment.

1.2. Funcționarea auditului public intern

Prin funcționarea auditului public intern se înțelege măsura în care structurile de audit public intern înființate funcționează în mod efectiv. În special se urmărește a se identifica câte și care sunt cazurile în care auditul intern este înființat dar nu funcționează și de asemenea se urmărește identificarea cauzelor acestor aspecte.

Un aspect particular al funcționării structurii de audit intern este reprezentat de cazul în care auditul intern a fost înființat prin asigurarea acestei funcții de către organul ierarhic superior. În acest caz, structura de audit intern de la organul ierarhic superior este cea care trebuie să efectueze misiuni de audit intern la entitatea subordonată, asigurând, în termen de 3 ani, conform prevederilor legale, acoperirea sferei auditabile. În aceste condiții, în cazul în care structura de audit intern de la nivelul organului ierarhic superior, în ultimii 3 ani nu a efectuat nicio misiune de audit intern la entitatea subordonată, se consideră că, la nivelul acestei entități, auditul intern este înființat dar nu funcționează.

Gradul de funcționare al auditului public intern este determinat ca raport procentual între numărul de entități în care auditul intern funcționează și numărul total de entități existente care aveau obligația de a avea o structură de audit intern funcțională.

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată) sau de tipul de administrație publică (centrală sau locală), s-a raportat existența unui număr de 11.937 instituții care au obligativitatea să mențină o structură de audit public intern funcțională. Din punctul de vedere al funcționării structurilor de audit intern, acestea se împart astfel:

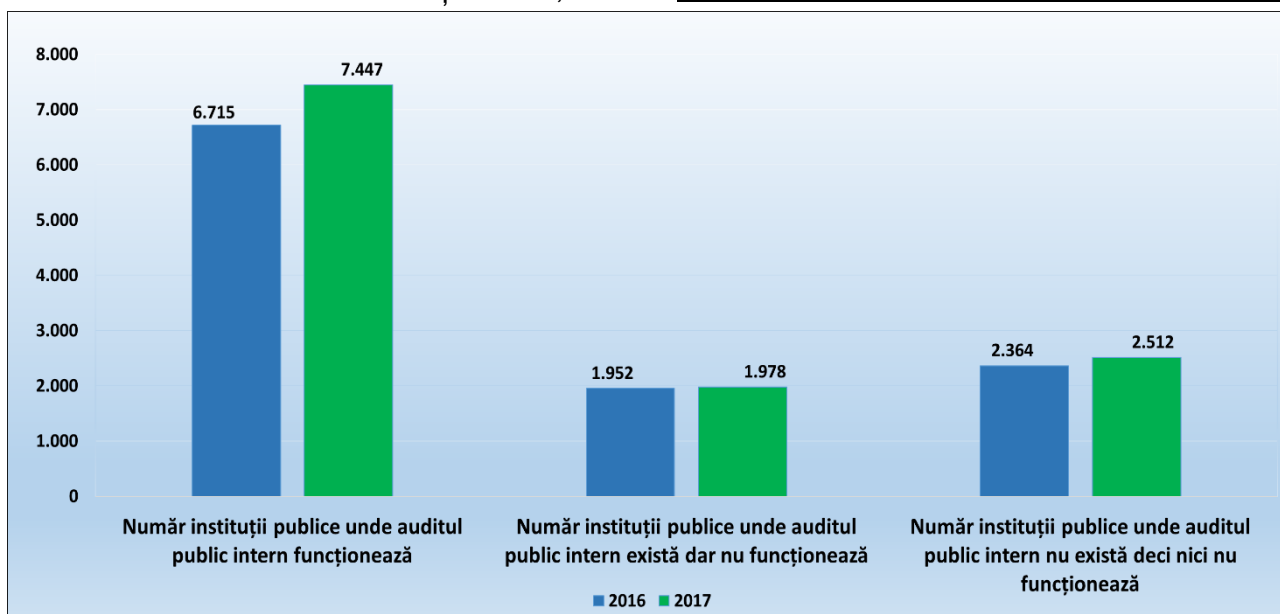
- ♦ 7.447 de entități au înființat auditul intern și acesta funcționează, ceea ce reprezintă un grad de funcționare al auditului intern de circa 62%;
- ♦ La 4.490 entități auditul intern nu funcționează (circa 38%), astfel:
 - 1.978 de entități au înființat auditul intern dar acesta nu funcționează;

- 2.512 entități nu au înființat auditul intern, deci implicit acesta nu funcționează.

Număr total de ordonatori de credite	Auditul public intern este funcțional?	Tipul administrației publice	Tipul ordonatorului de credite	
11.937	DA 7.447	Centrală 1.089	Ordonator Principal 59	
			Ordonator Secundar sau terțiar 1.030	
		Locală 6.358	Ordonator Principal 1.753	
			Ordonator Secundar sau terțiar 4.605	
		NU 4.490	Centrală 378	Ordonator Principal 7
				Ordonator Secundar sau terțiar 371
	Locală 4.112		Ordonator Principal 1.498	
			Ordonator Secundar sau terțiar 2.614	

Tendențe, la nivel național, cu privire la funcționarea auditului public intern

	2016	2017	Tendență
Număr instituții publice unde auditul public intern funcționează	6.715	7.447	+11%
Număr instituții publice unde auditul public intern există dar nu funcționează	1.952	1.978	+1%
Număr instituții publice unde auditul public intern nu există deci nici nu funcționează	2.364	2.512	+6%

1.2.1. Structura entităților la care funcția de audit public intern este înființată dar nefuncțională

La nivel național, auditul intern este înființat dar nu funcționează la un număr de 1.978 de entități: 275 din administrația publică centrală și 1.703 din administrația publică locală.

Auditul public intern este funcțional?	Tipul administrației publice	Tipul ordonatorului de credite
NU 1.978	Centrală 275	Ordonator Principal 4
		Ordonator Secundar sau terțiar 271
	Locală 1.703	Ordonator Principal 374
		Ordonator Secundar sau terțiar 1.329

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cadrul administrației publice locale, indiferent de tipul ordonatorului de credite.

Cauzele înființării dar nefuncționării auditului public intern sunt reprezentate de faptul că:

- ◆ resursele umane și financiare sunt insuficiente pentru a asigura buna funcționare a structurii de audit public intern;
- ◆ există o slabă preocupare din partea unor entități în organizarea de concursuri și ocuparea posturilor vacante de auditori publici interni;
- ◆ în cazul în care au fost organizate concursuri de ocupare a acestor posturi, acestea nu au fost ocupate.

1.3. Concluzii privind înființarea și funcționarea auditului public intern

Gradul de înființare al auditului public intern este de circa 78%, calculat la numărul total al entităților publice din România, în creștere cu 1 punct procentual față de anul 2016. Înființarea auditului intern s-a realizat atât prin

structuri proprii cât și prin organul ierarhic superior sau în sistem de cooperare. În cazul structurilor proprii, acestea sunt înființate în special sub formă de birouri și compartimente.

Gradul de funcționare al auditului public intern este de 62%, calculat la numărul total al entităților publice din România, în creștere cu 1 punct procentual față de anul 2016.

Sumar tendințe 2017 vs. 2016

Numărul entităților publice care au înființat auditul public intern a crescut cu 8%. Înființarea funcției de audit s-a realizat fie prin sistemul de cooperare (+19% entități publice față de 2016) fie prin structuri proprii (+20% entități publice față de 2016).

Acestea din urmă se înființează în continuare cu precădere sub formă de birou (+18% față de 2016) sau de compartiment (+21% față de 2016).

Înființarea funcției de audit public intern prin contracte de prestări servicii prezintă un trend descendent, scăderea fiind de circa 38% față de anul 2015.

Se constată o evoluție pozitivă a numărului de instituții publice în care auditul intern funcționează, în anul 2017 existând o creștere cu 11% față de anul 2016.

2. Raportarea activității de audit intern

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată) sau de tipul de administrație publică (centrală sau locală), există un număr total de 11.937 instituții care au obligativitatea să emită rapoarte anuale de activitate. Din acest punct de vedere structurile de audit intern se împart astfel:

- ◆ 7.428 de entități au elaborat raportul anual (circa 62%). În total, la nivelul UCAAPI, au fost primite un număr de 113 rapoarte anuale de activitate în care sunt incluse un număr de 7.428 de entități, astfel:
 - 59 de rapoarte din administrația publică centrală, care includ 1.076 entități publice, astfel:
 - 59 de entități ai căror conducători au calitatea de ordonator principal de credite, au exercitat auditul public intern

prin structură proprie și au emis propriul raport, transmis la UCAAPI;

- 433 de entități subordonate ordonatorilor principali de credite și care au exercitat auditul public intern prin organul ierarhic superior. Aceștia nu au emis propriul raport anual de activitate, deoarece nu au structură proprie de audit intern. Raportul organului ierarhic superior are rol de raport anual de activitate, deoarece acesta se emite de către fiecare structură de audit public intern;
 - 584 de entități subordonate ordonatorilor principali de credite și care au exercitat auditul public intern prin structură proprie și au emis propriul raport, transmis la organul ierarhic superior. Rapoartele acestor structuri de audit intern au fost incluse în raportul organului ierarhic superior.
- 54 de rapoarte din administrația publică locală, care includ 6.352 de entități publice, astfel:
- 46 de rapoarte de la structurile asociative care au organizat auditul public intern în sistem de cooperare. Aceste rapoarte sunt comunicate direct către UCAAPI și în acestea sunt incluse un număr de 1.452 de UAT-uri ai căror conducători sunt ordonatori principali de credite și un număr de 1.785 de unități subordonate UAT-urilor.
 - 8 rapoarte de la DGRFP-urile regionale care includ un număr de 489 de rapoarte de la 3.115 entități publice, astfel:
 - 295 de rapoarte de la 295 de UAT-uri care au exercitat funcția de audit public intern prin structură proprie. În aceste rapoarte sunt incluse și 2.626 de entități subordonate UAT-urilor și care au exercitat auditul public intern prin organul ierarhic superior;
 - 194 de rapoarte de la 194 de subordonate ale UAT-urilor și care au exercitat auditul public intern prin structură proprie și au emis propriul raport, transmis la organul ierarhic superior. Rapoartele acestor

structuri de audit intern au fost incluse în raportul organului ierarhic superior.

- ♦ 4.509 entități nu au elaborat raportul astfel:
 - 19 entități nu au elaborat raport anual deși structura de audit intern este funcțională;
 - 1.978 de entități nu au elaborat raport anual deoarece structura de audit intern nu este funcțională;
 - 2.512 de entități nu au elaborat raport anual deoarece auditul intern nu este înființat.

În concluzie, prezentul raport cumulează informațiile din 113 rapoarte transmise la UCAAPI și care la rândul lor cumulează informațiile dintr-un număr de 1.178 de rapoarte anuale de audit public intern emise de 7.428 de entități publice cu structuri proprii de audit public intern.

Număr total de ordonatori de credite	Auditul public intern a emis raport anual?	Tipul administrației publice	Tipul ordonatorului de credite
11.937	DA 7.428	Centrală 1.076	Ordonator Principal 59
			Ordonator Secundar sau terțiar 1.017
		Locală 6.352	Ordonator Principal 1.747
			Ordonator Secundar sau terțiar 4.605
			Ordonator Principal 7
			Ordonator Secundar sau terțiar 384
	NU 4.509	Centrală 391	Ordonator Principal 1.504
			Ordonator Secundar sau terțiar 2.614
		Locală 4.118	

Cauzele neraportării sunt reprezentate în principal de neînființarea sau nefuncționarea structurii de audit public intern.

3. Independența auditului intern și obiectivitatea auditorilor

Independența este atributul funcției de audit intern în timp ce obiectivitatea este apanajul auditorilor interni. Pentru păstrarea acestor atribute, trebuie respectate anumite criterii, cum ar fi:

Pentru păstrarea independenței:

- funcția de audit intern trebuie să se subordoneze direct managementului superior al organizației;
- managementul funcției de audit intern trebuie să comunice cu conducerea instituției;
- numirea și destituirea managementului funcției de audit intern respectiv a auditorilor interni trebuie să fie supuse procesului de avizare, conform legii.

Pentru păstrarea obiectivității auditorilor interni:

- Auditorii interni nu trebuie implicați în activitățile pe care le pot audita;
- Auditorii interni trebuie să-și declare obiectivitatea în cadrul misiunilor de audit intern și evaluare efectuate.

Aceste aspecte se regăsesc în baza legală actuală, respectiv Legea nr. 672/2002, republicată și HG nr. 1086/2013. De asemenea, aspecte similare se regăsesc în practica internațională de audit intern stipulată în Standardele Internaționale de Practică Profesională în Auditul intern (IPPF) emise de către Institutul Auditorilor Interni (vezi Standardele de la 1100 la 1130).

3.1. Independența auditului intern

La nivel național au fost declarate un număr de 42 de cazuri care ar putea afecta independența structurii de audit intern:

- 27 de cazuri referitoare la lipsa avizului la numirea sau destituirea auditorilor interni;
- 14 cazuri referitoare la lipsa avizului la numirea sau destituirea conducătorilor structurilor de audit intern;
- 1 caz referitor la lipsa subordonării directe către managementul superior al organizației.

Aceste aspecte se regăsesc mai pregnant la nivelul administrației publice locale (45% dintre cele 42 de cazuri).

independența

De menționat faptul că circa 0,93% dintre entități nu au oferit, în cadrul raportului anual, informații referitoare la menținerea independenței structurii de audit public intern.

Tendențe la nivel național privind elementele care pot influența independența funcției de audit intern

	2016	2017	Tendență
Număr de entități în care auditul public intern nu este subordonat managementului superior	0	1	+1
Număr de entități în care există o lipsă a comunicării între managementul superior și auditul public intern	0	0	0
Număr de entități în care nu s-a respectat procedura de numire și destituire a șefilor structurilor de audit public intern (lipsa avizului)	7	14	+100%
Număr de entități în care nu s-a respectat procedura de numire și destituire a auditorilor publici interni (lipsa avizului)	22	27	+23%
Fără informații (% din nr. total de entități care au raportat)	33%	0,93%	-97%
TOTAL	29	42	+45%

Se poate observa faptul că în cursul anului 2017 a existat o creștere semnificativă a numărului elementelor care pot afecta independența structurii de audit public intern. Creșterea este cauzată în special de nerespectarea cerințelor de avizare la ocuparea posturilor de auditori sau de șefi de structură de audit public intern.

O altă cauză poate fi creșterea numărului de structuri de audit public intern care au oferit informații despre elementele care pot afecta independența structurii. Astfel se poate observa faptul că, față de anul 2016, numărul entităților care nu au furnizat aceste informații a scăzut cu 97%.

3.2. Obiectivitatea auditorilor

La nivel național au fost declarate un număr de 38 de cazuri care ar putea afecta obiectivitatea auditorilor publici interni:

- 24 de cazuri în care auditul intern a fost implicat în derularea activităților auditabile;
- 14 cazuri în care declarația de independență nu este completată.

Aceste aspecte se regăsesc mai pregnant la nivelul administrației publice centrale (67% dintre cele 38 de cazuri).

De menționat faptul că circa 0,25% dintre entități nu au oferit, în cadrul raportului anual, informații referitoare la menținerea obiectivității auditorilor publici interni.

Tendențe la nivel național privind elementele care pot influența obiectivitatea auditorilor interni

	2016	2017	Tendențe
Auditul intern a fost implicat în derularea activităților auditabile	18	24	+33%
Declarația de independență nu este completată	0	14	-
Fără informații (% din nr. total de entități care au raportat)	20%	0,25%	-99%
TOTAL	18	38	+111%

Se poate observa faptul că în cursul anului 2017 a existat o creștere semnificativă a numărului elementelor care pot afecta independența structurii de audit public intern.

O cauză poate fi creșterea numărului de structuri de audit public intern care au oferit informații despre elementele care pot afecta obiectivitatea auditorilor. Astfel se poate observa faptul că, față de anul 2016, numărul entităților care nu au furnizat aceste informații a scăzut cu 99%.

4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural

Cadrul metodologic și procedural aferent activității de audit public intern se referă la aspectele care sunt de natură a asigura buna desfășurare a acestei activități, prin prisma metodologiilor și a procedurilor aplicabile, luând în calcul și aplicarea și respectarea codului de conduită etică al auditorului public intern.

Referitor la aceste aspecte, activitatea de audit public intern a fost reglementată începând cu anul 2003, pe lângă legislația primară cunoscută, și de OMFP nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern.

În anul 2013, ulterior modificării și republicării Legii auditului public intern, a fost emisă HG nr. 1.086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern. Aceasta aduce o serie de modificări și îmbunătățiri pentru vechea versiune a normelor generale. Ambele versiuni ale normelor generale prevedeau emiterea de norme proprii de audit public intern.

În cadrul analizei asigurării cadrului metodologic, s-au luat în considerare următoarele aspecte:

- Toate entitățile publice au obligativitatea emiterii normelor proprii;
- Există posibilitatea ca în anul de raportare unele entități să fi emis norme proprii dar acestea să nu fi fost încă transmise în vederea avizării de către UCAAPI, DGRFP sau organul ierarhic superior, după caz;
- Există posibilitatea ca în anul de raportare unele entități să fi emis norme proprii și să le fi transmis în vederea avizării de către UCAAPI, DGRFP sau organul ierarhic superior, după caz, dar avizul nu a fost încă emis;
- Entitatea publică are normele emise și avizate.

Referitor la procedurarea activităților din cadrul structurii de audit public intern, acestea sunt supuse și ele emiterii de proceduri de sistem sau operaționale, după caz. Noțiunea de procedură este utilizată în cadrul prezentului raport în sensul dat de OSGG nr.

400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere acest lucru, este necesar ca structurile de audit public intern să analizeze și să decidă câte dintre activitățile derulate trebuie să fie procedurate (adică să se emită o procedură scrisă pentru acea activitate). În acest context gradul de procedurare poate varia de la o entitate la alta, în funcție de judecata profesională aplicată.

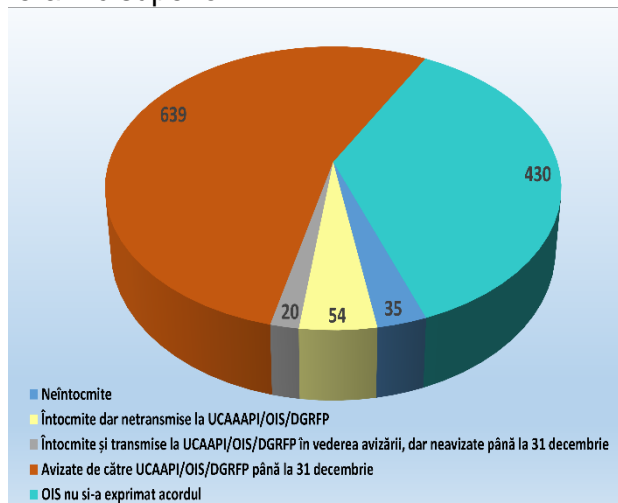
De asemenea, pentru activitățile procedurabile, se va stabili care este gradul de emisie a procedurilor. În mod firesc ținta este de 100%, urmărindu-se apropierea cât mai mult de acest scor.

4.1. Emiterea normelor proprii de audit public intern

În general normele proprii sunt emise în marea majoritate a structurilor de audit public intern. Din totalul de 1.178 de entități care au elaborat raport anual, există un număr de 35 de entități care nu au emis norme proprii.

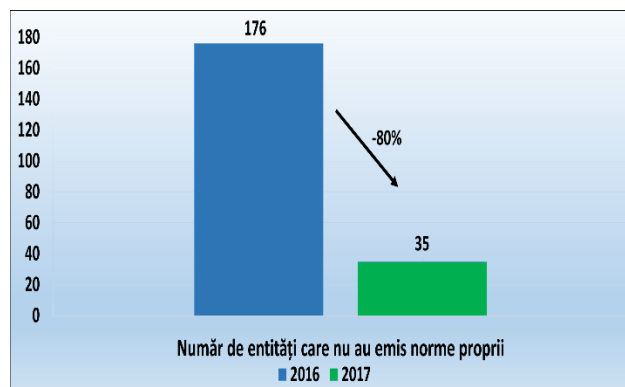
De asemenea, există un număr de:

- 54 de entități care au întocmit normele proprii dar nu le-au comunicat în vederea avizării;
- 20 de entități care au întocmit normele proprii iar acestea au fost transmise în vederea avizării și sunt în curs de avizare;
- 639 de entități care au normele proprii emise și avizate;
- 430 de entități care nu au norme proprii deoarece organul ierarhic superior nu și-a dat acordul în acest sens. În acest caz, aceste entități utilizează normele proprii ale organului ierarhic superior.

Tendințe la nivel național privind emiterea normelor proprii de audit public intern

	2016	2017	Tendință
Număr de entități care nu au emis norme proprii	176	35	-80%
Fără informații	40	0	-100%

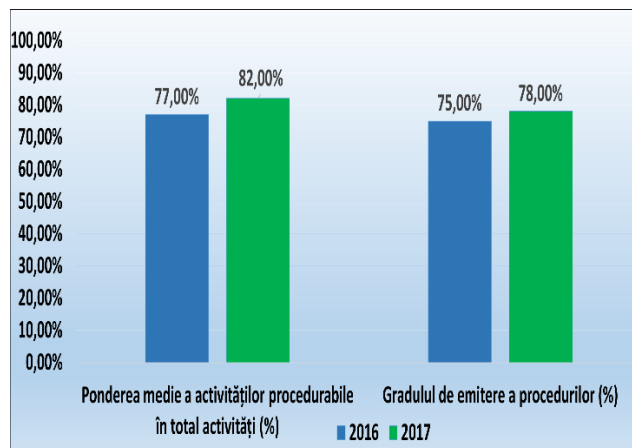
4.2. Procedurarea activităților de audit public intern

La nivel național, auditorii interni consideră că este necesară procedurarea a circa 82% dintre activitățile desfășurate la nivelul structurii de audit public intern. Dintre acestea, au fost elaborate circa 78%.

Ca observație generală, situația la nivel național este acceptabilă, existând posibilitate de îmbunătățire.

Tendințe la nivel național privind procedurarea activităților de audit public intern

	2016	2017	Tendință
Pondere medie a activităților procedurabile în total activități (%)	77,00%	82,00%	+5 pp
Gradului de emisie a procedurilor (%)	75,00%	78,00%	+3 pp

5. Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit public intern

În conformitate cu prevederile punctului 2.3.7. din cadrul anexei nr. 1 la HG nr. 1086/2013, la nivelul structurii de audit public intern se elaborează un program de asigurare și îmbunătățire a calității (PAIC) sub toate aspectele auditului intern, care să permită un control continuu al eficacității acestuia.

Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern trebuie să garanteze că activitatea de audit intern se desfășoară în conformitate cu normele, instrucțiunile și Codul privind conduita etică a auditorului intern și să contribuie la îmbunătățirea activității structurii de audit public intern.

Un PAIC ar trebui să ajute la exprimarea unor concluzii cu privire la calitatea activității de audit intern și să ducă la efectuarea unor recomandări pentru implementarea unor îmbunătățiri corespunzătoare a acestei activități. Acest program ar trebui să permită o evaluare a:

- Conformității cu baza legală în vigoare;
- Contribuției auditului intern la procesele de guvernare, management al riscurilor și controlul organizației;
- Acoperirea integrală a sferei auditabile;
- Respectarea legilor, reglementărilor și procedurilor pe care activitatea de audit intern trebuie să le respecte;
- Riscurile care afectează funcționarea auditului intern.

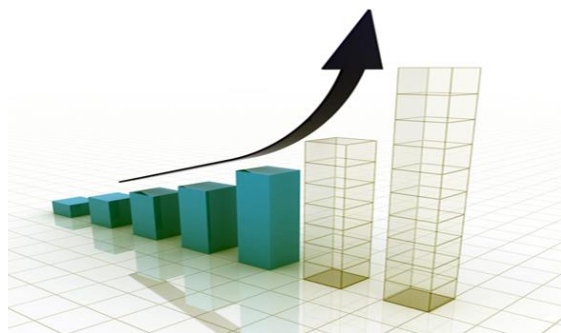

PAIC ar trebui să impună o abordare sistematică și disciplinată a procesului de autoevaluare periodică, inclusiv modalitatea de realizare a autoevaluărilor periodice pentru fiecare an intermediar între evaluările externe.

Un PAIC pe deplin funcțional exercită o monitorizare permanentă a activității de audit intern și o autoevaluare periodică a acesteia pentru a asigura conformitatea cu cadrul legal și procedural aplicabil.

Cu ajutorul acestui proces, evaluarea externă ar trebui să devină efectiv o oportunitate de a obține noi idei de la evaluator sau de la echipa de evaluare, cu privire la modalitățile de îmbunătățire a calității generale a auditului intern, a eficienței și a eficacității.

Dezvoltarea activității va depăși stadiul de conformitate și va aborda modalități noi și inovatoare de a exercita activitatea de audit public intern și de a oferi rezultate semnificativ îmbunătățite.

Complementar PAIC, calitatea funcției de audit intern se poate îmbunătăți prin evaluările externe. Aceste evaluări trebuie efectuate la fiecare cinci ani, conform cerințelor legislației naționale, dar și standardelor internaționale de audit intern emise de către Institutul Auditorilor Interni (IIA). Obiectivul evaluării externe este de a evalua activitatea de audit intern din punctul de vedere al conformității cu definiția auditului intern, cu cerințele codului de etică și cu prevederile legislației naționale în domeniu.

Evaluările externe se pot concentra, de asemenea, pe identificarea oportunităților de îmbunătățire a funcției de audit intern, oferind sugestii pentru a îmbunătăți eficacitatea acestei activități și promovând idei pentru a spori imaginea și credibilitatea funcției de audit intern.

5.1. Elaborarea și actualizarea PAIC

Circa 81% dintre structurile de audit public intern au emis PAIC. Din punct de vedere al tipului de administrație publică, circa 79%

dintre entitățile din administrația publică centrală au emis PAIC, față de circa 84% dintre cele de la nivelul administrației publice locale.

Referitor la actualizarea PAIC, la nivel național, circa 61% dintre structurile de audit intern au procedat la actualizarea acestui document. Din punctul de vedere al tipului de administrație publică, 60% dintre structurile de audit intern din administrația publică centrală care au elaborat PAIC au realizat și actualizarea acestuia. În cadrul administrației publice locale ponderea este de 61%.

Tendențe la nivel național privind emiterea și actualizarea PAIC

	2016	2017	Tendență
Gradul mediu de elaborare al PAIC	64%	81%	+17 pp
Administrație Publică Centrală (APC)	84%	79%	-5 pp
Administrație Publică Locală (APL)	44%	84%	+40 pp
Gradul mediu de actualizare al PAIC	50%	61%	+11 pp
Administrație Publică Centrală (APC)	58%	60%	+2 pp
Administrație Publică Locală (APL)	43%	61%	+18 pp

Se observă faptul că îmbunătățirea gradului mediu de elaborare și actualizare a PAIC provine în principal din îmbunătățirea semnificativă a situației în cadrul administrației publice locale.

5.2. Realizarea evaluării externe

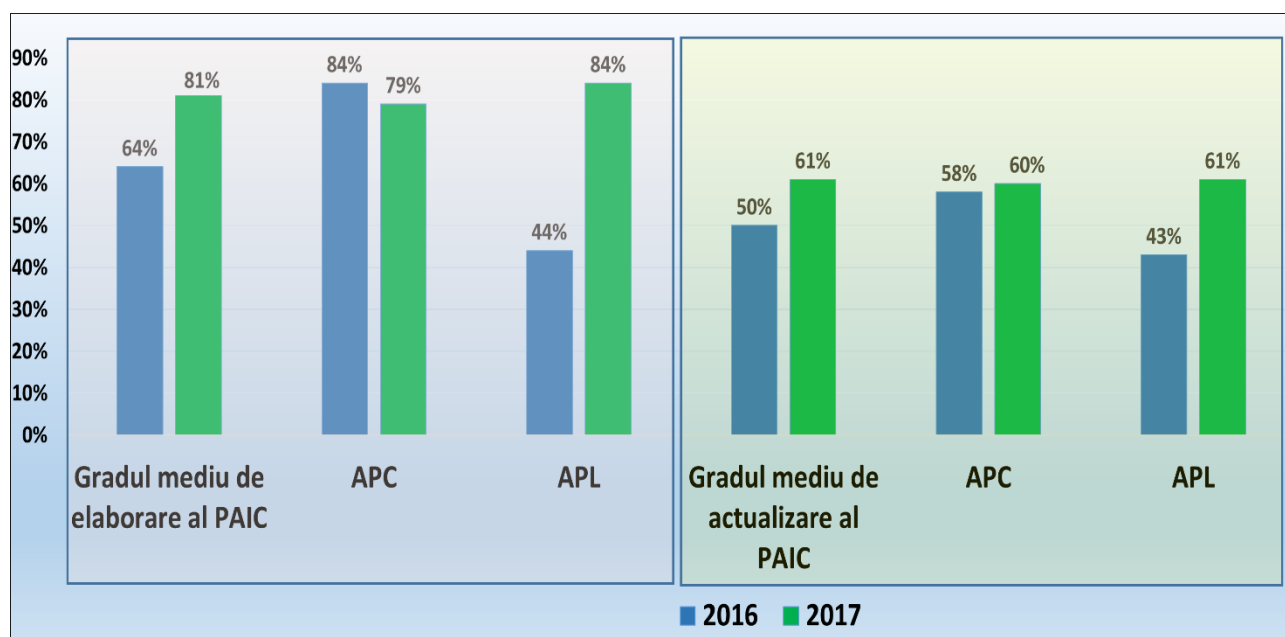
În anul 2017, circa 38% dintre structurile de audit intern au fost evaluate de către Curtea de Conturi a României, UCAAPI, DGRFP, organul ierarhic superior sau alte instituții.

Având în vedere faptul că evaluarea externă trebuie realizată o dată la 5 ani, menținerea acestui ritm ar permite evaluarea tuturor entităților într-un interval de 2 ani și 8 luni, mult mai mic decât cel specificat de standardele internațional acceptate dar și de cadrul legal în vigoare.

De menționat faptul că acest procent a fost atins cu largul concurs al Curții de Conturi a României, pentru care cadrul legal existent în materia auditului public intern nu prevede explicit atribuții de evaluare. Totuși, în cadrul misiunilor de verificare pe care Curtea de Conturi le realizează, se efectuează și o evaluare a structurii de audit public intern, fapt ce se poate considera un control compensatoriu la evaluările periodice care trebuie realizate de structurile responsabile.

Dacă nu se ia în considerare contribuția Curții de Conturi, doar circa 9% dintre structurile de audit intern au fost evaluate în anul 2017.

De asemenea, în majoritatea cazurilor, fără contribuția Curții de Conturi, evaluarea tuturor entităților se face într-o perioadă mult mai mare comparativ cu cei 5 ani prevăzuți de cadrul legal.

Entitatea evaluatoare	Numărul entităților supuse evaluării	Numărul entităților evaluate în 2017	% de entități evaluate	Numărul de ani necesari pentru evaluarea tuturor entităților supuse evaluării
UCAAPI	105	10	9,52%	10 ani și 6 luni
DGRFP	295	19	6,44%	15 ani și 6 luni
Ministere și Autorități	584	50	8,56%	11 ani și 8 luni
UAT care raportează prin DGRFP	194	27	13,92%	7 ani și 2 luni
TOTAL	1178	106	9,00%	11 ani și 1 lună

Cauzele care determină această situație sunt reprezentate în principal de existența și calitatea resursei umane din cadrul structurilor de audit public intern.

Aceste elemente sunt analizate în cadrul capitolelor următoare.

6. Resursele umane alocate structurii de audit intern

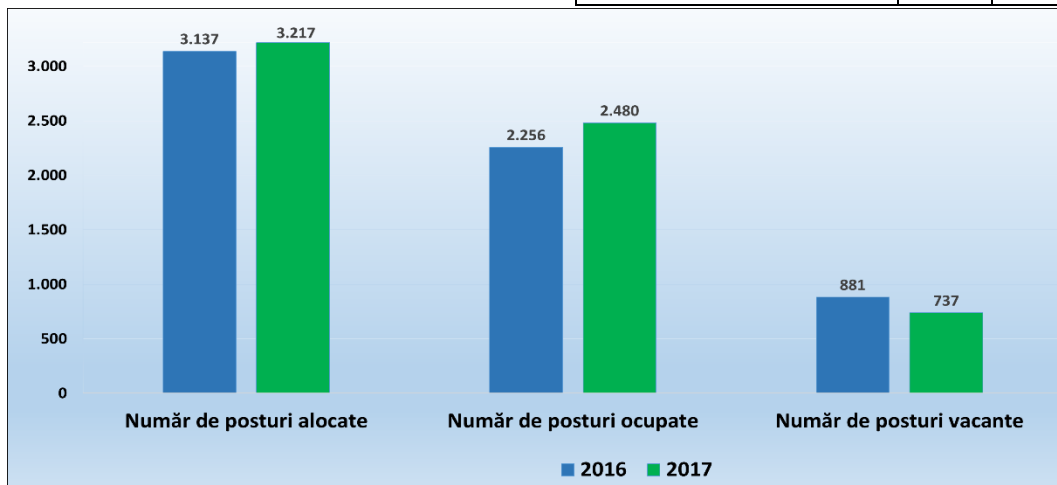
Într-un moment în care se pune accent sporit pe responsabilitatea organizațională, pe îmbunătățirea controlului intern, pe managementul riscurilor și pe guvernarea corporativă, ar trebui să se pună tot mai mult accent și pe structurile de audit intern.

Pentru a-și îndeplini obiectivele, este important ca structura de audit intern să aibă acces la resurse umane care să posede abilitățile necesare în acest scop.

Structurile de audit public intern care au raportat și au efectuat propria analiză privind suficiența resursei umane (posturi de conducere + posturi de execuție). Ca urmare a acestei analize a rezultat următoarea situație, la data de 31 decembrie 2017:

Resursă umană existentă

- numărul total de posturi alocate: 3.217
- număr total de posturi ocupate: 2.480

- număr total de posturi vacante: 737

Resursă umană necesară

- număr de posturi ocupate necesare: 1.667
- dacă sunt ocupate cele 737 de posturi deja vacante, necesarul de posturi suplimentare ce trebuie alocate, pentru structurile de audit intern existente, este de 930.

Acest deficit de resursă umană, cumulat cu calitatea resursei umane deja existentă, poate genera următoarele situații:

- neacoperirea sferei auditabile în 3 ani;
- neacoperirea sferei de evaluare în 5 ani, acolo unde este cazul.

6.1. Gradul de ocupare a posturilor

La nivel național, posturile de conducere sunt ocupate în proporție de circa 79% (din totalul de 261 alocate), existând un deficit de 55 de auditori pentru ocuparea unor funcții de conducere.

În ceea ce privește funcțiile de execuție, sunt ocupate circa 77% (din totalul de 2.956 de posturi alocate), existând un deficit de 682 de persoane pentru ocuparea posturilor de execuție.

În concluzie, la nivel național, indiferent de tipul administrației publice și de natura posturilor, sunt ocupate circa 77% (din totalul de 3.217 de posturi alocate), existând un deficit de 737 de auditori interni.

Tendențe la nivel național privind gradul de ocupare a posturilor

	2016	2017	Tendență
Număr de posturi alocate	3.137	3.217	+2,55%
Număr de posturi ocupate	2.256	2.480	+9,93%
Gradul de ocupare	72%	77%	+5 pp
Număr de posturi vacante	881	737	-16,35%

6.2. Fluctuația personalului

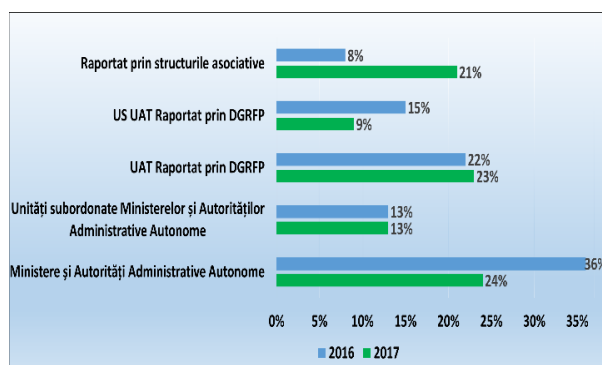
Fluctuația personalului se referă la plecarea unei persoane dintr-o entitate publică și poate fi destul de costisitoare. Fluctuația de personal are un impact negativ atunci când, prin plecarea angajaților, se pierd atât competențe deosebite cât și experiență.

O instituție publică care are o rată mare a fluctuației pierde din cauza reducerii eficacității personalului, a măririi timpului de instruire a noilor angajați și a timpului acordat selecției acestora, precum și din cauza unor costuri indirecte (pierderea unor angajați care au acumulat o serie de cunoștințe în cadrul organizației).

La nivelul administrației publice, în anul 2017, rata fluctuației **personalului de conducere** este de circa 18%, în scădere cu 2 puncte procentuale față de anul 2016.

Tendențe la nivel național privind rata de fluctuație a personalului de conducere

	2016	2017	Tendențe
Ministere și Autorități Administrative Autonome	36%	24%	-8 pp
Unități subordonate Ministerelor și Autorităților Administrative Autonome	13%	13%	=
UAT Raportat prin DGRFP	22%	23%	+1 pp
US UAT Raportat prin DGRFP	15%	9%	-6 pp
Raportat prin structurile asociative	8%	21%	+13 pp

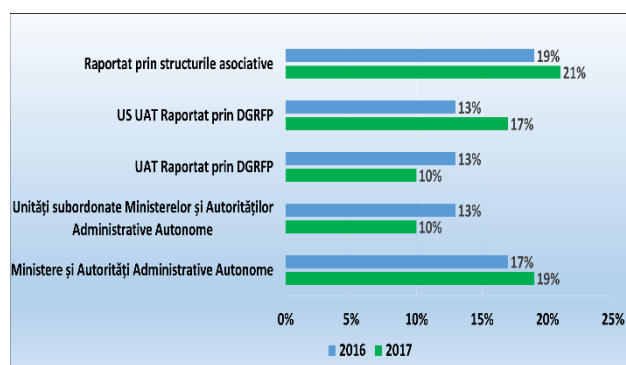
Se observă faptul că, în anul 2017, în majoritatea instituțiilor publice rata fluctuației personalului depășește 10% (nivelul general acceptat), singurul domeniu în care această rată este de 9% este reprezentat de personalul de conducere a structurilor de audit intern din cadrul unităților subordonate UAT-urilor care raportează prin DGRFP.

La nivelul administrației publice, în anul 2017, rata fluctuației **personalului de execuție** este de circa 13%, în scădere tot cu 2 puncte procentuale față de anul 2016, evoluție similară cu cea a fluctuației funcțiilor de conducere.

Tendențe la nivel național privind rata de fluctuație a personalului de execuție

	2016	2017	Tendențe
Ministere și Autorități Administrative Autonome	17%	19%	+2 pp
Unități subordonate Ministerelor și Autorităților Administrative Autonome	13%	10%	-3 pp
UAT Raportat prin DGRFP	13%	10%	-3 pp
US UAT Raportat prin DGRFP	13%	17%	+4 pp
Raportat prin structurile asociative	19%	21%	+2 pp

Se observă faptul că, în anul 2017, două categorii de instituții publice au avut rata de fluctuație a personalului de execuție de circa 10%, în scădere față de anul 2016. Restul categoriilor de entități au prezentat ușoare evoluții pozitive ale fluctuației personalului de execuție.

6.3. Structura personalului

La analiza structurii personalului au fost luate în calcul următoarele criterii: experiența în auditul intern, domeniul studiilor de specialitate, limbi străine vorbite, certificări naționale și internaționale deținute precum și calitatea de membru în organizații profesionale naționale și internaționale.

Toate aceste elemente, alături de pregătirea profesională a personalului, contribuie la o analiză calitativă a resursei umane, factor extrem de important în derularea activității de audit public intern.

6.3.1. Structura personalului de conducere

În funcție de aceste criterii, structura personalului de conducere, format din 206 de persoane, se prezintă astfel:

- ◆ Din punct de vedere al experienței în audit intern, circa 77% din șefii structurilor de audit intern au experiență de peste 5 ani în domeniu.

- ◆ Din punct de vedere al studiilor de specialitate, circa 86% dintre șefii structurilor de audit intern au studii economice.

- ◆ Din punct de vedere al limbilor străine vorbite, circa 68% dintre șefii structurilor de audit intern au cunoștințe de limba engleză, iar circa 39% vorbesc limba franceză.

- ◆ Din punct de vedere al certificărilor naționale deținute, circa 33% dintre șefii structurilor de audit intern nu dețin nicio certificare națională. Cele mai des întâlnite sunt certificările de expert contabil, auditor financiar și consultant fiscal.

- ◆ Din punct de vedere al certificărilor internaționale deținute, circa 94% din șefii structurilor de audit intern nu dețin nicio certificare.

- ◆ Din punct de vedere calității de membru în organisme profesionale naționale, circa 53% din șefii structurilor de audit intern nu s-au înscris în nicio asociație profesională națională. De menționat faptul că, doar 9% sunt membrii în asociații de audit intern (AAIR).

- ◆ Din punct de vedere calității de membru în organisme profesionale internaționale, circa 93% din șefii structurilor de audit intern nu s-

au înscris în nicio asociație profesională internațională.

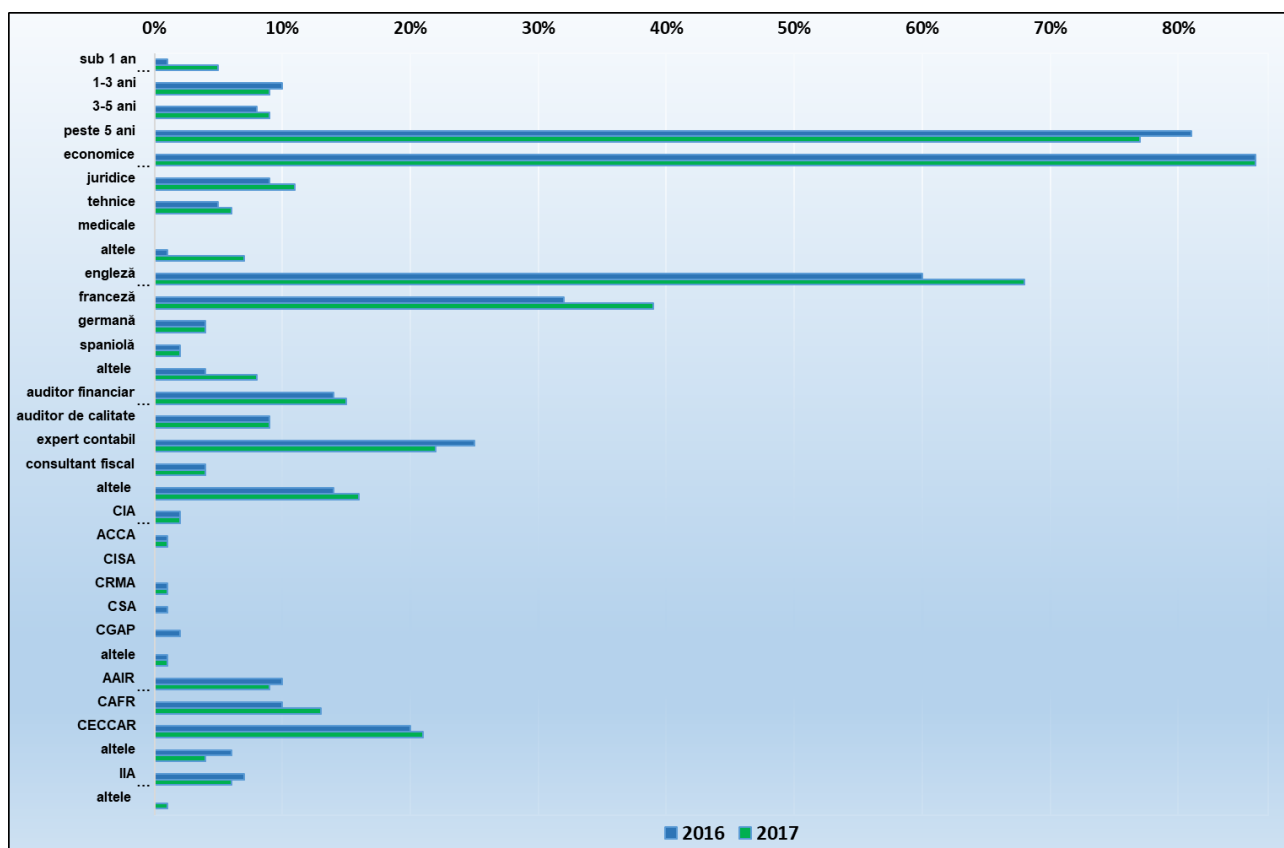
Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona profilul șefului structurii de audit public intern din administrația publică din România:

- Vechime peste 5 ani în audit intern;
- Studii economice;
- Vorbitor de engleză-franceză;
- Nu deține o certificare națională sau internațională;
- Nu este membru al vreunei organizații profesionale naționale sau internaționale.

Tendențe la nivel național privind evoluția structurii personalului de conducere

		2016	2017	Tendință
Experiență în auditul intern	sub 1 an	1%	5%	+4 pp
	1-3 ani	10%	9%	-1 pp
	3-5 ani	8%	9%	+1 pp
	peste 5 ani	81%	77%	-4 pp
Studiile de specialitate	economice	86%	86%	+0 pp
	juridice	9%	11%	+2 pp
	tehnice	5%	6%	+1 pp
	medicale	0%	0%	+0 pp
	altele	1%	7%	+6 pp
Limba străină vorbită	engleză	60%	68%	+8 pp
	franceză	32%	39%	+7 pp
	germană	4%	4%	+0 pp
	spaniolă	2%	2%	+0 pp
	altele	4%	8%	+4 pp
Certificări naționale deținute	auditor financiar	14%	15%	+1 pp
	auditor de calitate	9%	9%	+0 pp
	expert contabil	25%	22%	-3 pp
	consultant fiscal	4%	4%	+0 pp
Certificări internaționale deținute	altele	14%	16%	+2 pp
	CIA	2%	2%	+0 pp
	ACCA	1%	1%	+0 pp
	CISA	0%	0%	+0 pp
	CRMA	1%	1%	+0 pp
	CSA	1%	0%	-1 pp
	CGAP	2%	0%	-2 pp
Membru în organisme profesionale naționale	altele	1%	1%	+0 pp
	AAIR	10%	9%	-1 pp
	CAFR	10%	13%	+3 pp
	CECCAR	20%	21%	+1 pp
Membru în organisme profesionale internaționale	altele	6%	4%	-2 pp
	IIA	7%	6%	-1 pp
	altele	0%	1%	+1 pp

Reprezentarea grafică a acestor tendințe se poate studia mai jos.

Din analiza acestor tendințe se poate identifica profilul personalului de conducere care a părăsit structurile de audit public intern:

- Vechime de peste 5 ani în munca de audit public intern;
- Deținător de certificare națională și internațională;
- Membru în organisme profesionale naționale și internaționale.

6.3.2. Structura personalului de execuție

În funcție de aceste criterii, structura personalului de execuție, format din 2.274 de persoane, se prezintă astfel:

- ♦ Din punct de vedere al experienței în audit intern, circa 58% dintre auditorii interni au experiență de peste 5 ani în domeniu.
- ♦ Din punct de vedere al studiilor de specialitate, circa 84% dintre auditorii interni au studii economice.
- ♦ Din punct de vedere al limbilor străine vorbite, circa 64% dintre auditorii interni au cunoștințe de limba engleză, iar circa 31% vorbesc limba franceză.
- ♦ Din punct de vedere al certificărilor naționale deținute, circa 64% dintre auditorii

interni nu dețin nicio certificare națională. Cele mai des întâlnite sunt certificările de expert contabil și auditor financiar.

- ♦ Din punct de vedere al certificărilor internaționale deținute, peste 99% dintre auditorii interni nu dețin nicio certificare.
- ♦ Din punct de vedere al calității de membru în organisme profesionale naționale, circa 81% dintre auditorii interni nu s-au înscris în nicio asociație profesională națională. De menționat faptul că, doar circa 2% sunt membrii în asociații de audit intern (ex: AAIR).
- ♦ Din punct de vedere calității de membru în organisme profesionale internaționale, circa 99% din auditorii interni nu s-au înscris în nicio asociație profesională internațională.

Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona profilul auditorului public intern din administrația publică din România:

- Vechime peste 5 ani în audit intern;
- Studii economice;
- Vorbitor de engleză-franceză;
- Nu deține nicio certificare națională sau internațională;
- Nu este membru al vreunei organizații profesionale naționale sau internaționale.

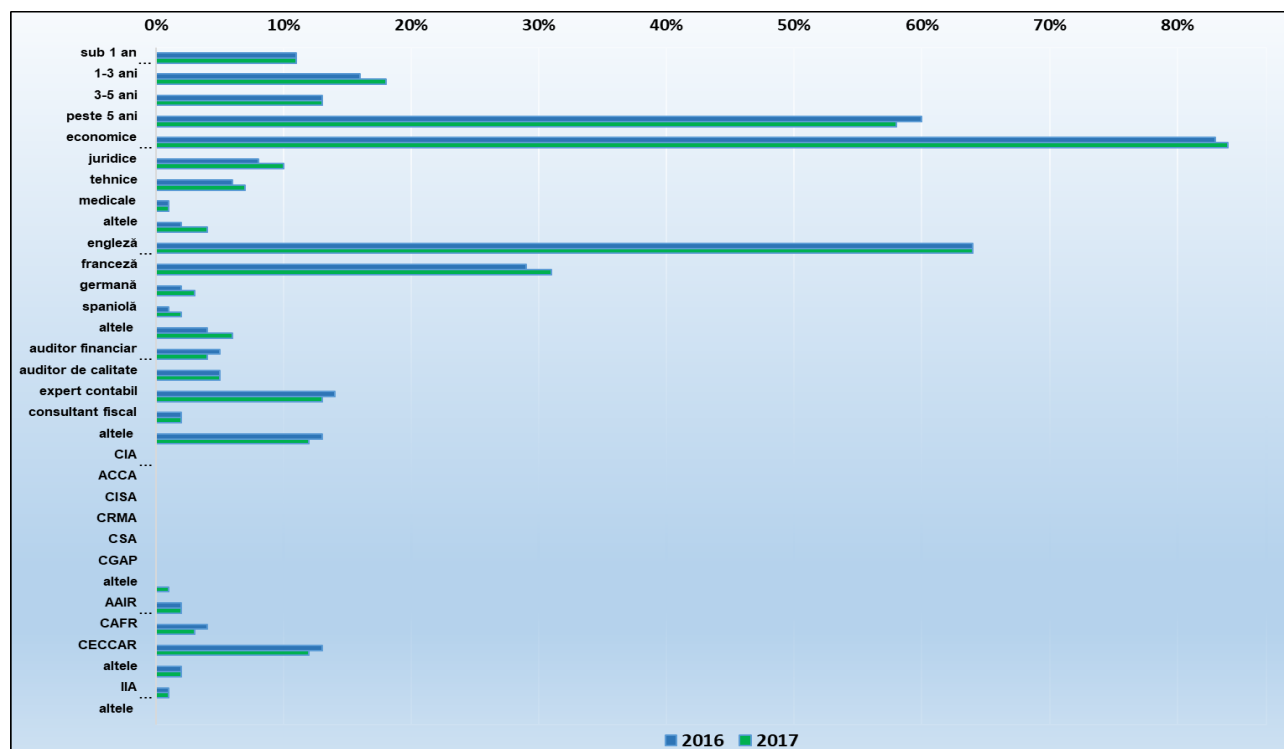
Tendențe la nivel național privind evoluția structurii personalului de execuție

		2016	2017	Tendință
Experiență în auditul intern	sub 1 an	11%	11%	+0 pp
	1-3 ani	16%	18%	+2 pp
	3-5 ani	13%	13%	+0 pp
	peste 5 ani	60%	58%	-2 pp
Studiile de specialitate	economice	83%	84%	+1 pp
	juridice	8%	10%	+2 pp
	tehnice	6%	7%	+1 pp
	medicale	1%	1%	+0 pp
	altele	2%	4%	+2 pp
Limba străină vorbită	engleză	64%	64%	+0 pp
	franceză	29%	31%	+2 pp
	germană	2%	3%	+1 pp
	spaniolă	1%	2%	+1 pp
	altele	4%	6%	+2 pp
Certificări naționale deținute	auditor financiar	5%	4%	-1 pp
	auditor de calitate	5%	5%	+0 pp
	expert contabil	14%	13%	-1 pp
	consultant fiscal	2%	2%	+0 pp
	altele	13%	12%	-1 pp
Certificări internaționale deținute	CIA	0%	0%	+0 pp
	ACCA	0%	0%	+0 pp
	CISA	0%	0%	+0 pp
	CRMA	0%	0%	+0 pp
	CSA	0%	0%	+0 pp
	CGAP	0%	0%	+0 pp
	altele	0%	1%	+1 pp
Membru în organisme profesionale naționale	AAIR	2%	2%	+0 pp
	CAFR	4%	3%	-1 pp
	CECCAR	13%	12%	-1 pp
	altele	2%	2%	+0 pp
Membru în organisme profesionale internaționale	IIA	1%	1%	+0 pp
	altele	0%	0%	+0 pp

Din analiza acestor tendințe se poate identifica profilul personalului de execuție care a părăsit structurile de audit public intern:

- Vechime de peste 5 ani în munca de audit public intern;
- Deținător de certificare națională;
- Membru în organisme profesionale naționale.

Personal

6.4. Analiza caracterului adecvat al dimensiunii structurii de audit intern

Structura de audit public intern trebuie dimensionată, ca număr de auditori, pe baza volumului de activitate și a mărimii riscurilor asociate, astfel încât să se asigure auditarea activităților cuprinse în sfera auditului public intern.

Sfera auditului public intern cuprinde toate activitățile desfășurate în cadrul entităților publice, pentru îndeplinirea obiectivelor acestora, inclusiv evaluarea sistemului de control intern managerial.

Prevederile legale naționale precum și practica internațională prevăd auditarea sferei auditabile într-o perioadă de 3 ani.

În acest context, se impune dimensionarea structurii de audit intern astfel încât să fie asigurată acoperirea sferei auditabile în această perioadă.

Din informațiile raportate, un număr de 1.145 de structuri de audit intern (97%), nu pot asigura acoperirea sferei auditabile într-o perioadă de 3 ani.

Acest aspect este strâns legat de faptul că, la nivel național există un deficit de 737 de auditori publici interni, așa cum s-a prezentat la punctul 6 de mai sus.

De asemenea, pentru acoperirea integrală a sferei auditabile pentru entitățile care au audit intern funcțional este necesar un număr suplimentar de 1.667 de posturi ocupate, față de posturile

care erau ocupate la data de 31.12.2017.

Un prim pas ar fi ocuparea celor 737 de posturi deja vacante, iar astfel necesarul de posturi suplimentare ce trebuie alocate, pentru structurile de audit intern existente, în vederea ocupării, ar fi de 930.

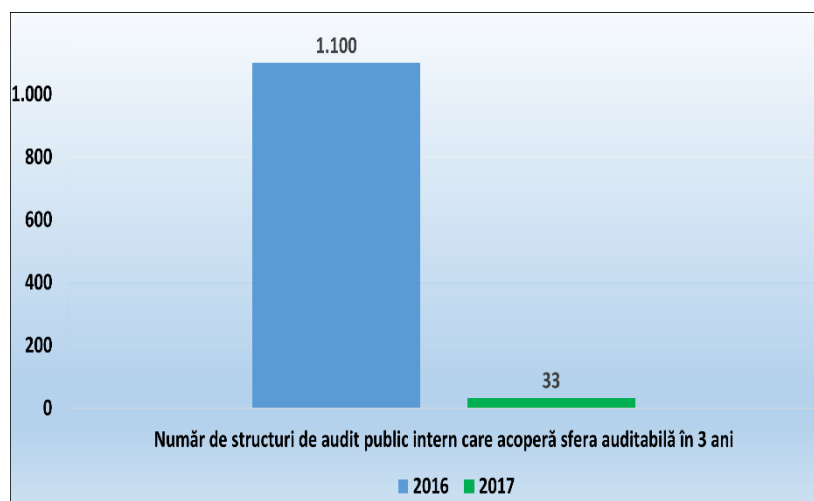
Aceste cifre sunt influențate de faptul că, UCAAPI a constatat în urma verificărilor realizate în ultimii 3 ani, faptul că structurile de audit intern au avut dificultăți în a pune în aplicare prevederile legale referitoare la dimensionarea structurii de audit public intern și de a realiza corelația acestora cu gradul de acoperire al sferei auditabile.

Totuși, comparativ cu anul 2017, având în vedere dinamica procentului structurilor de audit intern care nu pot acoperi sfera auditabilă în 3 ani, considerăm că a crescut semnificativ numărul structurilor de audit public intern care au realizat această corelație.

Tendențe la nivel național privind evoluția gradului de acoperire a sferei auditabile

	2016	2017	Tendență
Număr de structuri de audit public intern care acoperă sfera auditabilă în 3 ani	1.100	33	-97%

Această scădere semnificativă este urmarea faptului că tot mai multe structuri de audit public intern încep să realizeze corelația dintre dimensiunea structurii de audit public intern și gradul de acoperire al sferei auditabile. La acest fapt au contribuit sesiunile de pregătire furnizate de către UCAAPI dar și misiunile de evaluare realizate de personalul UCAAPI în cursul anului 2017.

6.5. Asigurarea pregătirii profesionale continue a auditorilor interni

Pregătirea profesională continuă se realizează în cadrul unei perioade de minimum 15 zile lucrătoare pe an, activitate care intră în responsabilitatea conducătorului structurii de audit public intern, precum și a conducerii entității publice.

Din totalul de 2.480 de posturi ocupate, un număr de 2.350 de persoane au participat la diferite forme de pregătire profesională, ceea ce reprezintă un grad de participare de circa 95%. În urma acestor participări, s-au cumulat, în medie, 17 zile de pregătire pentru fiecare persoană.

În ceea ce privește structura pregătirii profesionale, acesta se prezintă astfel:

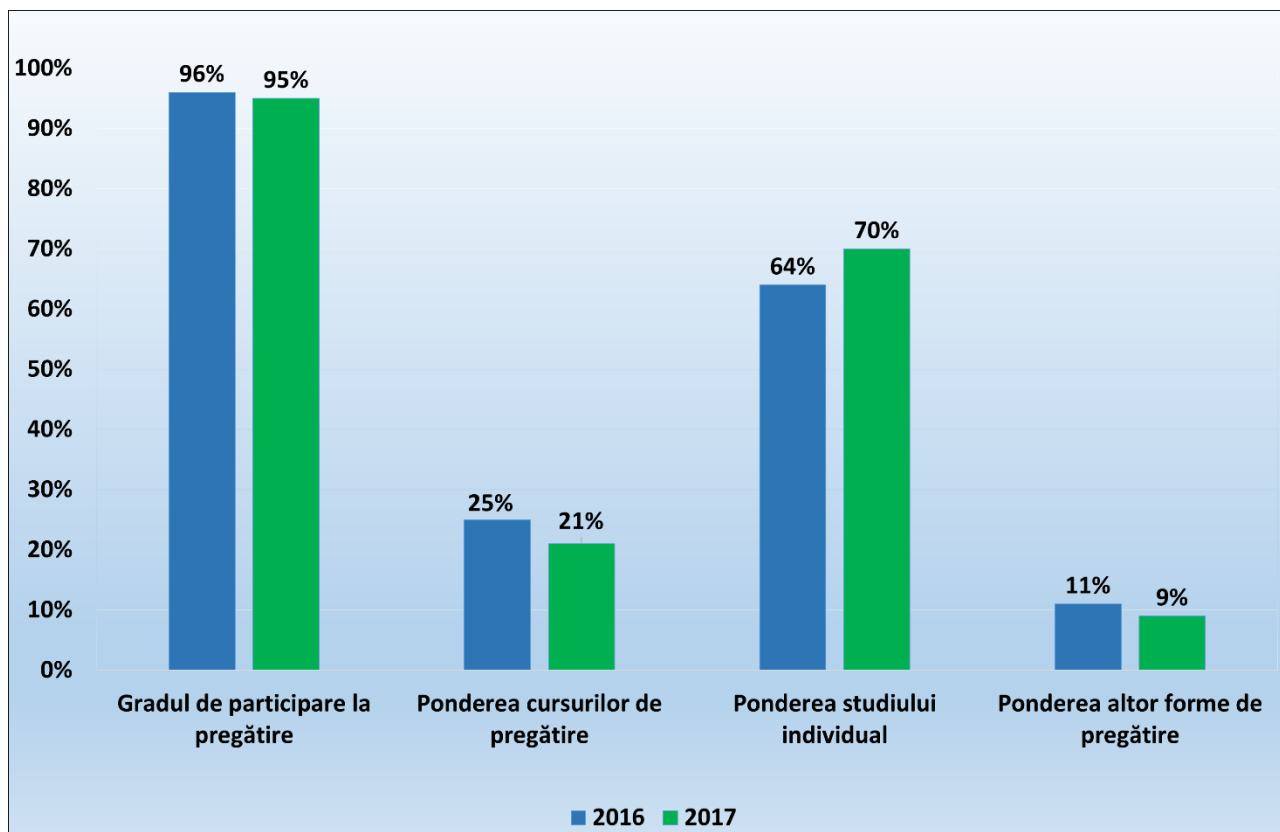
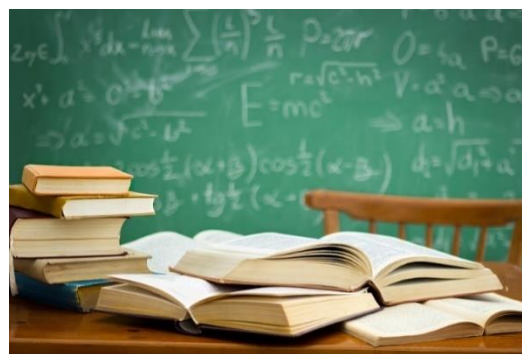
- ◆ 21% cursuri de instruire;
- ◆ 70% studiu individual;
- ◆ 9% alte forme de pregătire (conferințe, seminarii, workshopuri, etc.)

Se poate observa preponderența studiului individual ca instrument de pregătire profesională. Acest lucru este cauzat de faptul că nu sunt resurse financiare suficiente pentru a asigura participarea auditorilor la cursuri, seminarii conferințe, workshop-uri, etc.

Tendențe la nivel național privind asigurarea pregătirii profesionale continue

	2016	2017	Tendență
Gradul de participare la pregătire	96%	95%	-1 pp
Pondere cursurilor de pregătire	25%	21%	-4 pp
Pondere studiului individual	64%	70%	+6 pp
Pondere altor forme de pregătire	11%	9%	-2 pp

Se constată o creștere a studiului individual ca formă de pregătire, în condițiile insuficienței resurselor financiare pentru finanțarea altor forme de pregătire profesională.

7. Planificarea activității de audit public intern

Planificarea reprezintă activitatea prin intermediul căreia se pun de acord sarcinile ce trebuie îndeplinite pe o anumită perioadă de timp cu resursele disponibile pentru îndeplinirea acestor sarcini.

În ceea ce privește funcția de audit public intern, activitatea de planificare se realizează multianual, pe o perioadă de 3 ani, dar și anual. Calculul și repartizarea resurselor se realizează doar pe orizontul de timp mai scurt (1 an).

7.1. Planificarea multianuală

Primul pas în realizarea planificării multianuale este identificarea sferei auditabile, care este compusă din totalitatea activităților sau structurilor care își desfășoară activitatea în cadrul entității publice.

Planificarea multianuală are la bază evaluarea riscurilor aferente activităților derulate în cadrul entității publice și prioritizarea acestor activități în funcție de scorul de risc. Acest scor de risc este cel ce va determina momentul în care respectiva activitate va fi auditată de către structura de audit public intern.

Având în vedere faptul că riscurile asociate activităților sunt generate de mediul economic și social în care activitatea este derulată, apare necesitatea ca riscurile să fie reevaluate periodic, pentru a fi urmărite în dinamica lor. În acest context, planul multianual de audit public intern trebuie actualizat anual, iar acest lucru trebuie să stea la baza elaborării planului anual de audit public intern.

Referitor la actualizarea periodică a planului multianual de audit public intern, acest concept nu este cunoscut și implementat în majoritatea entităților publice, din cauza faptului că nu este menționată obligativitatea actualizării acestuia în baza legală aplicabilă activității de audit public intern.

De asemenea, pentru realizarea unei analize de risc fundamentate dar și pentru a reduce

gradul de subiectivitate al analizei de risc, considerăm necesar utilizarea unor criterii de analiză a riscurilor bine definite, cu explicarea modalității efective de realizare a analizei de risc și de stabilire a punctajului scorului de risc.

În acest caz, sunt puține situațiile în care entitățile publice au dezvoltat un sistem de criterii specifice de analiză a riscului, adaptate entității publice respective, majoritatea auditorilor preferând să folosească sistemul menționat în HG nr. 1086/2013.

În fapt, acest sistem oferă un model de la care se poate pleca pentru creionarea unui sistem intern de evaluare a riscului pentru activitatea de planificare multianuală.

Cele mai des întâlnite practici în ceea ce privește planificarea multianuală sunt următoarele:

- criteriile de analiză a riscului sunt asimilate cu cerințele legale care trebuie avute în vedere la întocmirea planului;
- lipsa criteriilor specifice de analiză de risc și utilizarea criteriilor generale specificate în HG nr. 1086/2013;
- existența unei abordări unitare în administrația publică locală și în special în structurile de audit public intern organizate în sistem de cooperare, în ceea ce privește criteriile de risc utilizate. Acest lucru se datorează implicării UCAAPI prin furnizarea de cursuri de pregătire profesională privind planificarea.

7.2. Planificarea anuală

Planificarea anuală este rezultatul planificării multianuale și caracterul adecvat al acesteia depinde în mare măsură de corectitudinea

modalității de executare a planificării multianuale.

Atât la nivelul administrației publice centrale cât și la nivelul administrației publice locale, în planurile anuale de audit public intern sunt incluse misiuni de asigurare, misiuni de consiliere dar și misiuni dedicate urmării modului de implementare a recomandărilor. Sunt puține entitățile care, la nivelul planificării anuale analizează suficiența resurselor umane existente și se pronunță cu privire la gradul de acoperire al sferei auditabile, deși, doar un număr limitat de entități au posibilitatea de a acoperi sfera auditabilă în termen de 3 ani, în conformitate cu prevederile legale.

În cazul în care, din efectuarea planificării anuale și din calculul resurselor disponibile, rezultă imposibilitatea acoperirii sferei auditabile în termen de 3 ani, acest lucru se va comunica în mod obligatoriu conducerii entității publice, deoarece este afectat cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern.

Dintre cele 1.178 de structuri de audit public intern care au emis raport anual, 82% (967) și-au dezvoltat propriile criterii de analiză de risc iar 78% (913) și-au elaborat propria procedură operațională de planificare anuală și multianuală.

Aceste date nu au fost disponibile pentru anul 2016, deci nu se poate realiza o analiză de tendință.

8. Realizarea misiunilor de asigurare

În cursul anului 2017 au fost realizate în total un număr de 11.077 de misiuni de audit intern. Dintre acestea, 8.767 de misiuni au fost misiuni de asigurare, iar 2.249 au fost misiuni de consiliere.

În cadrul misiunilor de asigurare, cele 8 domenii ale auditului intern specificate în raportul anual (bugetar, financiar-contabil, achiziții publice, resurse umane, IT, juridic, fonduri europene și funcții specifice) au fost abordate de 12.029 ori însemnând faptul că, unele misiuni de asigurare au abordat mai mult de un singur domeniu.

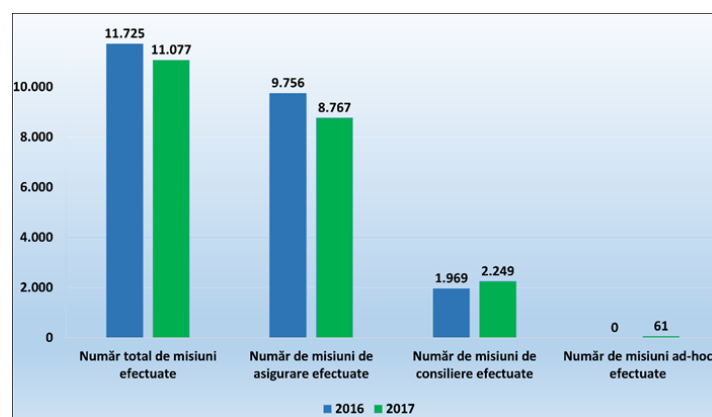
În ceea ce privește misiunile de asigurare se constată faptul că o pondere importantă este ocupată de misiunile de asigurare aferente domeniului financiar contabil (33%) și funcțiilor specifice entității publice (44%).

De menționat faptul că misiunile de consiliere au fost realizate preponderent la nivelul administrației publice centrale (90%), și mai puțin la nivelul administrației publice locale (10%).

Având în vedere faptul că misiunile de consiliere sunt, în general, efectuate la solicitarea conducătorului entității publice și mai rar la inițiativa structurii de audit public intern, putem trage concluzia că managementul entităților publice de la nivelul administrației publice centrale folosește mai mult funcția de audit public intern în exercitarea atribuțiilor de management decât managerii de la nivelul administrației publice locale, ceea ce poate sugera existența unei culturi manageriale mai dezvoltate la nivelul administrației publice centrale.

Tendențe la nivel național privind asigurarea pregătirii profesionale continue

	2016	2017	Tendență
Număr total de misiuni efectuate	11.725	11.077	-6%
Număr de misiuni de asigurare efectuate	9.756	8.767	-10%
Număr de misiuni de consiliere efectuate	1.969	2.249	+14%
Număr de misiuni ad-hoc efectuate	-	61	-

9. Urmărirea implementării recomandărilor

Urmărirea implementării recomandărilor se realizează la nivelul structurilor de audit public intern. UCAAPI consideră activitatea de urmărire a recomandărilor ca fiind foarte importantă deoarece ea reprezintă finalitatea muncii de audit, iar prin implementarea recomandărilor se așteaptă să fie corectate disfuncțiile identificate de auditorii interni.

În cursul anului 2017, la nivelul ordonatorilor principali de credite au fost urmărite un număr de 78.440 de recomandări din următoarele domenii:

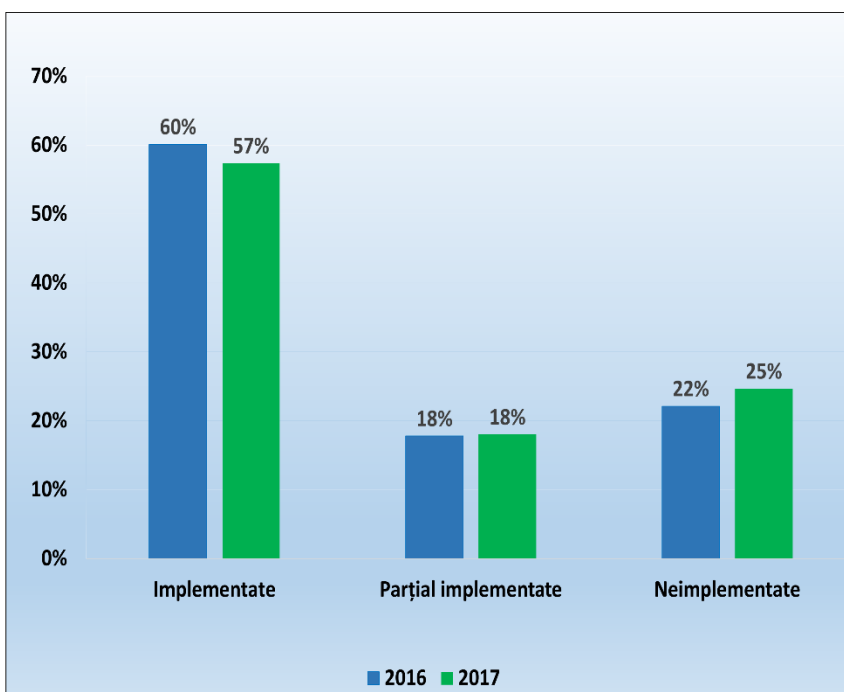
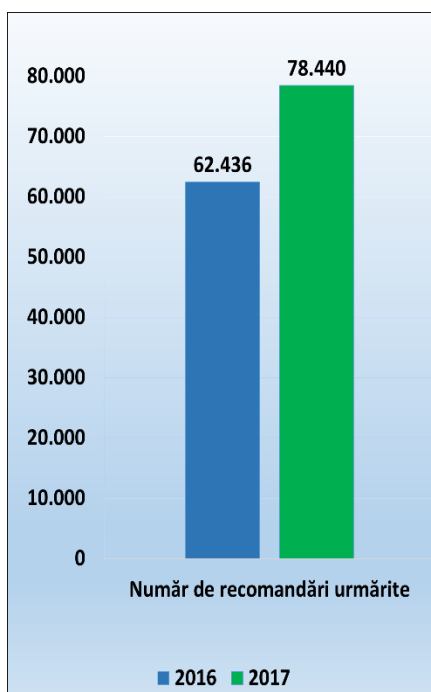
- ◆ domeniul bugetar – 7,5%
- ◆ domeniul financiar-contabil – 27,3%
- ◆ domeniul achiziții publice – 9,6%
- ◆ domeniul resurse umane – 8,8%
- ◆ domeniul IT – 2,3%
- ◆ domeniul juridic – 2,0%
- ◆ domeniul fonduri europene – 1,5%
- ◆ domeniul funcții specifice – 40,4%
- ◆ domeniul SCIM – 0,6%

Aceste recomandări se regăsesc în următoarele stadii de implementare:

- ◆ 44.988 de recomandări implementate;
- ◆ 14.113 de recomandări parțial implementate;
- ◆ 19.339 de recomandări neimplementate.

Tendențe la nivel național privind urmărirea implementării recomandărilor

	2016	2017	Tendență
Număr de recomandări urmărite	62.436	78.440	+26%
Implementate	60%	57%	-3 pp
Parțial implementate	18%	18%	=
Neimplementate	22%	25%	+3 pp

10. Raportarea recomandărilor neînsușite

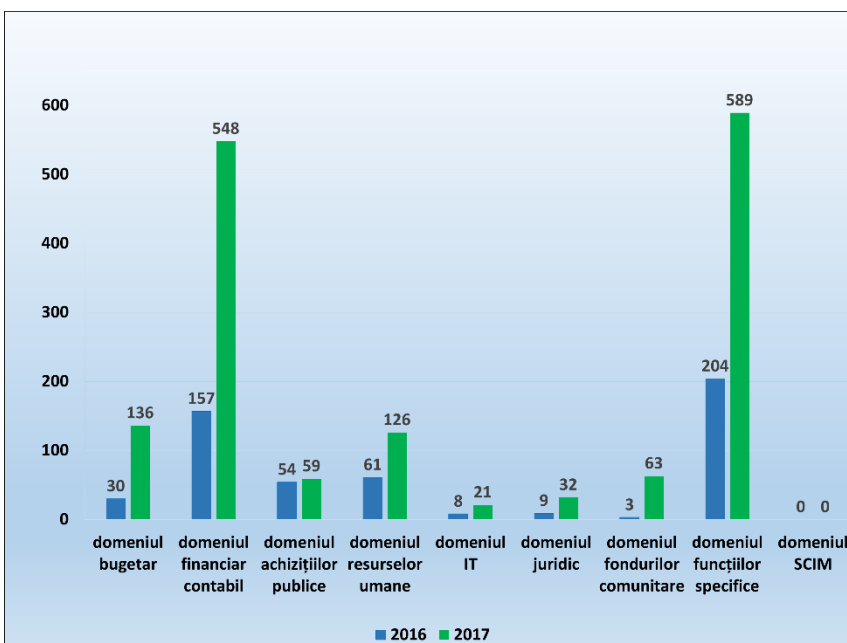
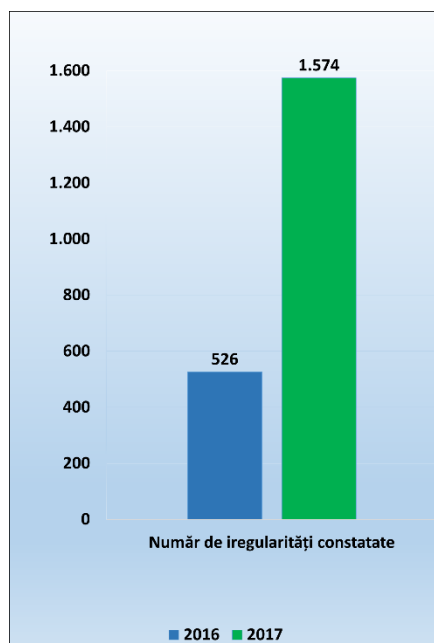
În anul 2017 nu au fost raportate recomandări neînsușite de către conducerea entităților publice.

11. Raportarea iregularităților

În anul 2017 au fost constatate un număr de 1.574 de iregularități la nivel național, majoritatea în domeniul financiar contabil și cel al funcțiilor specifice.

Tendențe la nivel național privind iregularitățile

	2016	2017	Tendență
Număr de iregularități constatate	526	1.574	+199%
domeniul bugetar	30	136	+353%
domeniul financiar contabil	157	548	+249%
domeniul achizițiilor publice	54	59	+9%
domeniul resurselor umane	61	126	+107%
domeniul IT	8	21	+163%
domeniul juridic	9	32	+256%
domeniul fondurilor comunitare	3	63	+2000%
domeniul funcțiilor specifice	204	589	+189%
domeniul SCIM	0	0	=

12. Elaborarea raportului financiar

Raportul financiar reprezintă raportul cu privire la constituirea și utilizarea fondurilor privind organizarea și funcționarea structurii de audit public intern în sistem de cooperare.

Din totalul celor 46 de structuri de audit public intern care au emis rapoarte pentru anul 2017, o singură entitate a comunicat acest raport către UCAAPI, până la data emiterii prezentului document.

13. Realizarea de către DGRFP-uri a atribuțiilor delegate de către UCAAPI

Prin OMFP nr. 768/2003, UCAAPI a delegat către DGRFP-uri îndeplinirea următoarelor atribuții la nivel regional:

- ◆ Avizarea normelor metodologice la ordonatorii principali de credite;
- ◆ Avizarea numirii / revocării șefilor structurilor de audit public intern de la nivelul ordonatorilor principali de credite;
- ◆ Verificarea respectării normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern și inițierea de măsuri corective în cooperare cu ordonatorul principal de credite.

Din acest punct de vedere, prin rapoartele anuale aferente anului 2017 s-a solicitat DGRFP-urilor raportarea cu privire la îndeplinirea acestor atribuții, rezultând următoarea situație:

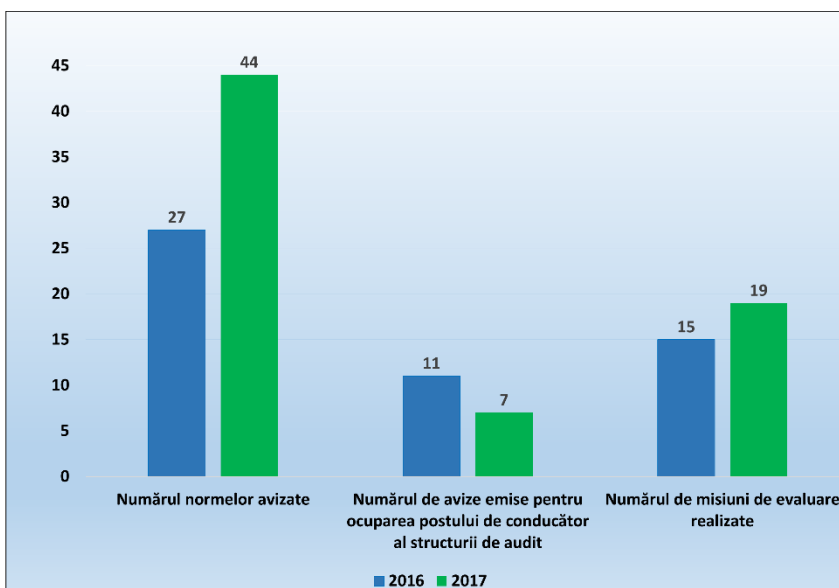
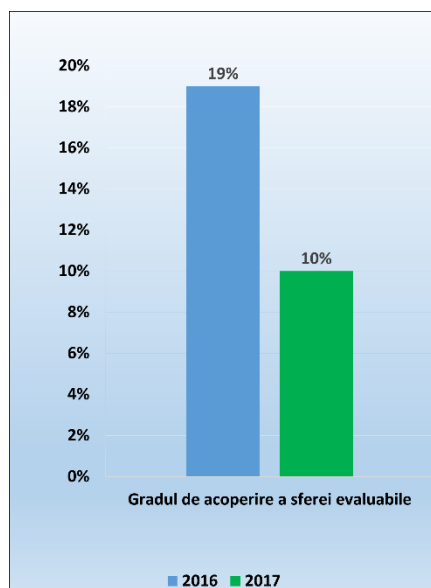
- ◆ Au fost avizate normele metodologice la un număr de 44 de ordonatori principali de credite;
- ◆ Au fost acordate un număr de 7 avize privind numirea / revocarea șefilor structurilor de audit intern;
- ◆ Au fost realizate un număr de 19 misiuni de evaluare privind respectarea normelor și a Codului de conduită.

Referitor la acestea din urmă, s-a solicitat DGRFP-urilor să raporteze numărul de entități evaluate în ultimii 5 ani, rezultând faptul că, în această perioadă au fost evaluate 57 de entități din totalul de 371.

Cu alte cuvinte, gradul de acoperire al sferei entităților ce trebuie evaluate integral la fiecare 5 ani este de circa 10%.

Tendențe la nivel național privind îndeplinirea atribuțiilor delegate

	2016	2017	Tendență
Numărul normelor avizate	27	44	+63%
Numărul de avize emise pentru ocuparea postului de conducător al structurii de audit	11	7	-36%
Numărul de misiuni de evaluare realizate	15	19	+27%
Gradul de acoperire a sferei evaluabile	19%	10%	-9 pp

14. Înființarea comitetelor de audit intern

Conform prevederilor legale, un număr de 13 entități publice au obligația înființării comitetelor de audit intern.

Dintre acestea, la finele anului 2017 un număr de 6 entități au înființat aceste comitete, iar 7 entități nu au înființat comitetul.

Partea a II-a – Activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2017

15. Misiuni de audit și alte activități în calitate de Autoritate de Audit

În vederea îndeplinirii angajamentelor asumate în calitate de Autoritate de Audit, în anul 2017, UCAAPI a realizat la nivelul Programelor finanțate prin Mecanismele Financiare (MF) SEE și MF Norvegian, următoarele misiuni de audit:

- **15 misiuni de audit privind verificarea cheltuielilor declarate și autorizate**, fiind verificate cheltuieli în sumă totală de **158.479.109,98 lei**, (42% din cheltuielile autorizate pentru cele două MF) din care **116.272.925,72 lei** pentru MF SEE 2009-2014 (46,74% din cheltuielile autorizate pentru MF SEE 2009-2014) și **42.206.184,26 lei** pentru MF Norvegian 2009-2014 (32,83% din cheltuielile autorizate pentru MF Norvegian). Urmare misiunilor de audit efectuate s-au identificat erori în sumă totală de **225.626,51 lei**, din care **44.703,84 lei** pentru MF SEE 2009-2014 (Programul RO 03) și **180.922,67 lei** pentru MF Norvegian 2009-2014 (Programul RO 19). Pentru problemele constatate au fost formulate un număr de 65 recomandări.

- **o misiune de audit privind realizarea activităților în vederea emiterii documentelor de închidere** a Programului RO 15 „Programul de burse și cooperare inter-instituțională în învățământul superior”, finanțat prin MF SEE 2009-2014. În cadrul misiunii de audit de închidere, conform metodologiei de închidere s-a realizat și un

audit operațional de închidere. Valoarea eșantionului de cheltuieli verificate a fost de **2.251.656,11 lei**.

- **o misiune de audit de evaluare a conformității și proporționalității sistemelor de management și control** stabilite și puse în aplicare la nivelul structurilor naționale desemnate, în vederea implementării Mecanismului Financiar SEE 2014-2021 și Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021, urmare căreia au fost formulate un număr de 44 de recomandări.

În anul 2017, în cadrul Programului de Cooperare Elvețiano-Român, s-a realizat **o misiune de audit operațional** al Proiectului „Management modern și eficient al iluminatului public din municipiul Suceava” (Cod PCER/A4/RO-CH 04), pentru Obiectivul 1 al Ariei de concentrare 4 - *Îmbunătățirea mediului înconjurător*. Urmare misiuni au fost verificate cheltuieli declarate de Agenția Executivă în sumă de 2.638.531,14 lei (din care 2.159.110,01 lei reprezintă contribuția elvețiană, iar 479.421,13 lei reprezintă contribuția beneficiarului).

De asemenea, în cursul anului 2017, s-au **elaborat și două rapoarte**, respectiv *Raportul anual 2016 privind activitatea de audit desfășurată de Autoritatea de Audit pentru „Mecanismul Financiar SEE 2009–2014” și „Mecanismul Financiar Norvegian 2009 – 2014” și Raportul activității de audit derulată în anul 2016 pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român*, s-a procedat la **actualizarea Manualului de audit** pentru Mecanismul Financiar SEE și Mecanismului Financiar Norvegian, precum și a **Strategiei de audit privind Programele și Proiectele finanțate prin Mecanismul Financiar SEE 2009 – 2014**, respectiv **Mecanismul Financiar Norvegian 2009 – 2014**.

16. Misiuni de evaluare/îndrumare a activității de audit public intern

În cadrul acestei activități UCAAPI a desfășurat următoarele:

- **4 misiuni de evaluare a activității de audit public intern organizată prin**

compartiment propriu, care au avut ca scop verificarea respectării normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern și formularea de recomandări pentru corectarea și/sau îmbunătățirea activității de audit intern (Ministerul Culturii, Autoritatea Națională pentru Administrare în Comunicații, Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor). Pentru remedierea deficiențelor constatate s-au formulat 47 recomandări.

- **4 misiuni de evaluare a activității de audit public intern organizată prin sistemul de cooperare**, care au avut ca scop evaluarea conformității și adecvării modului de organizare și funcționare a activității de audit intern în cadrul structurilor asociative organizatoare, identificarea problemelor existente în desfășurarea activității de audit intern și a cauzelor acestora și formularea de recomandări pentru îmbunătățirea activității (Filiala Județeană Timiș a ACoR, EPLO Alțina, Asociației Microregionale Felcsik, Asociației de Dezvoltare Intracomunitară a Comunelor Sătmărene ACSA). Pentru remedierea deficiențelor constatate s-au formulat 55 recomandări;

- **o misiune de consiliere desfășurată la nivelul Consiliului Național pentru Soluționarea Contestațiilor**, în urma căreia s-a elaborat metodologia de planificare multianuală și anuală aplicabilă structurii de audit public intern din cadrul CNSC și explicarea procesului de management al riscurilor la nivelul compartimentului de audit public intern din cadrul entității.

- **2 misiuni de evaluare ad-hoc** efectuate în baza a două petiții, la nivelul Spitalului Județean de Urgență „Sfântul Apostol Andrei” Galați, respectiv Ministerul Economiei. Pentru deficiențele constatate au fost formulate un număr de 5 recomandări.

- **urmărirea implementării recomandărilor**, formulate în cadrul misiunilor de evaluare din anii precedenți la **6 entități publice centrale** (MADR, MFP, ME,

MTS, ANRE, ARACIS), la **10 structuri asociative** (Filialele Județene ACoR Argeș, ACoR Buzău, ACoR Călărași, ACoR Mehedinți, ACoR Olt, ACoR Prahova, ACoR Vrancea, CRZ Țara Făgărașului, ADIL Ialomița și ADI Bichigel), la Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Apostol Andrei” Galați, precum și la DGRFP București (pentru o misiune privind atribuțiile delegate și pentru o misiune ad-hoc). În cadrul acestei activități s-au urmărit un număr de **274** recomandări, iar urmare evaluării s-a constatat că **137** recomandări au fost implementate, **48** recomandări parțial implementate și **89** recomandări neimplementate.

17. Activități specifice privind realizarea obiectivelor generale ale auditului public intern

A. Dezvoltarea cadrului normativ privind auditul public intern. UCAAPI a elaborat și promovat în vederea aprobării:

- *Proiectul de Ordonanță de Guvern pentru modificarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern și prorogarea termenului prevăzut la art. III pct. 1 din Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, adoptat prin OG nr. 19/2017;

- *Proiectul de Hotărâre pentru aprobarea Metodologiei privind recunoașterea competențelor profesionale dobândite de auditorii interni din sectorul public necesare obținerii certificatului de atestare*, aflat în proces de avizare;

- *Proiectul de hotărâre privind modificarea Normelor privind modul de nominalizare a membrilor Comitetului de Audit Public Intern*, adoptat prin HG nr. 307/2017.

B. Raportarea activității de audit public intern. UCAAPI a elaborat *Raportul privind activitatea de audit intern în sectorul public pe anul 2016*, prin colectarea și prelucrarea informațiilor cuprinse din 53 rapoarte privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul entităților publice centrale, inclusiv de la nivelul entităților subordonate, aflate în coordonarea sau sub autoritatea acestora, 8 rapoarte centralizatoare de la nivelul Direcțiilor Generale Regionale ale Finanțelor

Publice privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul administrației publice locale și 42 rapoarte privind activitatea de audit public intern realizată în sistem de cooperare.

UCAAPI a asigurat dezvoltarea sistemului de raportare a rezultatelor activității de audit public intern aferent anului 2017 și a elaborat formatul cadru de raport de activitate și anexele la acesta, publicat pe site-ul MFP.

C. Elaborarea Strategiei dezvoltării auditului public intern 2018–2020, care prezintă stadiul actual al organizării și funcționării auditului intern în sectorul public din România și stabilește direcțiile de dezvoltare pe termen scurt și mediu ale activității de audit public intern.

D. Actualizarea Strategiei dezvoltării controlului financiar public intern, pentru perioada 2017-2020, activitate realizată în colaborare cu direcția de specialitate din cadrul Secretariatului General al Guvernului. Documentul elaborat prezintă stadiul organizării și implementării controlului financiar public intern în România, ca rezultat al modificărilor intervenite și a progreselor înregistrate în perioada 2014-2017, precum și propuneri de dezvoltare pentru perioada următoare.

E. Dezvoltarea de instrumente specifice de audit. UCAAPI a elaborat și afișat pe site-ul MFP 2 **instrumente de audit intern**, prin care se asigură o abordare unitară în ceea ce privește primirea și soluționarea scrisorilor prin care sunt sesizate aspecte referitoare la nerespectarea normelor, instrucțiunilor și a Codului privind conduita etică a auditorului intern, precum și în ceea ce privește organizarea și desfășurarea concursurilor de recrutare a personalului la nivelul structurilor asociative ale administrației publice locale, care

Nr. crt.	Denumire instrument de audit
1.	Metodologie cadru privind verificarea aspectelor sesizate referitoare la nerespectarea, de către auditorii interni, a normelor, instrucțiunilor și a Codului privind conduita etică a auditorului intern
2.	Document model cadru privind organizarea și derularea concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante de auditor intern (conducere și execuție) în cadrul [denumirea entității organizatoare a concursului pentru ocuparea posturilor de auditori]

asigură funcția de audit public intern prin sistemul de cooperare.

F. Coordonarea procesului de atestare națională a auditorilor interni din sectorul public, activitatea a constat în principal în verificarea completitudinii unui număr de 68 dosarelor de înscriere primite și prezentarea lor la Comisia de atestare, în asigurarea secretariatului Comisiei de atestare pentru un număr de 11 ședințe și în redactarea documentelor emise de Comisie.

De asemenea, urmare problemelor întâmpinate în implementarea procesului s-a procedat la modificarea recunoașterii competențelor profesionale din analiză documentară în testare tip grilă, potrivit O.G. nr. 19/2017 pentru modificarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern și prorogarea termenului prevăzut la art. III pct. 1 din Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern.

G. Organizarea procesului de pregătire profesională a auditorilor interni din cadrul structurilor asociative. UCAAPI, în baza Programului de pregătire profesională a auditorilor interni din sectorul public pe anul 2017 a organizat și desfășurat **11 sesiuni de pregătire profesională**, pentru auditorii interni din administrația publică centrală și locală, la care au participat 1095 auditori interni, astfel:

- ♦ Seminar „Derularea misiunilor de audit intern în sistem asociativ”, în următoarele locații:
 - Mehedinți – 50 de participanți
 - Satu Mare – 57 de participanți
 - Prahova – 60 de participanți
 - Suceava – 96 de participanți
- ♦ 2 Seminarii tip „Atelier de lucru”, cu tema „Evaluarea riscurilor și stabilirea activităților de audit în misiunea de audit public intern”, derulate prin Școala de Finanțe Publice și Vamă – 28 de participanți;
- ♦ 2 Seminarii tip „Atelier de lucru”, cu tema „efectuarea testărilor în misiunea de audit public intern, comunicarea problemelor și raportarea iregularităților”, derulate prin Școala de Finanțe Publice și Vamă – 27 de participanți;
- ♦ 3 seminarii organizate la Palatul Parlamentului, cu următoarele tematici:

- Seminar „Analiza riscurilor în cadrul misiunilor de audit intern” – 230 de participanți;
- Seminar „Evaluarea sistemului de control intern managerial” – 250 de participanți
- Seminar „Tehnici pentru identificarea indiciilor de fraudă în misiunile de audit” – 297 de participanți

Programele de instruire au fost stabilite plecând de la nevoile de instruire identificate și comunicate de compartimentele de audit public intern organizate în administrația publică centrală și locală cât și a specificului activității de audit public intern desfășurate.

H. Alte activități de audit intern cu caracter general. În conformitate cu atribuțiile stabilite UCAAPI a mai desfășurat în cursul anului 2017 o serie de activități cu caracter general, respectiv:

H.1. Avizarea șefilor/coordonatorilor compartimentelor de audit intern, activitatea a constat în analiza documentației primite și organizarea și desfășurarea interviurilor în vederea avizării pentru numirea în funcția de șef al compartimentului de audit intern a unui număr de 9 persoane în administrația publică centrală (MAI, MAPN, ME, MM, MRP, ANP AGERPRES, STS, SIE și ANSPDCP) și 6 persoane în cadrul structurilor asociative ce asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare (Filialele Județene ACoR Bistrița Năsăud, ACoR Sibiu, ACoR Teleorman, ACoR Prahova, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Comunelor Sătmărene AC Satu Mare, ADI Câmpia Boianului Teleorman).

H.2. Furnizarea de consultanță și asistență de specialitate compartimentelor de audit intern din cadrul entităților publice pe probleme legate în principal de aplicarea metodologiei de audit public intern, avizarea numirii/destituirii șefului compartimentului de audit public intern, avizarea numirii/revocării auditorilor publici interni. Totodată s-a asigurat îndrumare și s-a acordat asistență de specialitate compartimentelor de la entitățile publice locale și structurilor asociative în

implementarea sistemului de cooperare în domeniul auditului public intern.

H.3. Formularea de răspunsuri la adrese/petiții/scrisori primite pe domeniul de competență, prin care s-au solicitat informații, clarificări, puncte de vedere, în general, cu privire la organizarea și desfășurarea activității de audit public intern, procesul de atestare a auditorilor publici interni, realizarea misiunilor de audit public intern și pe probleme specifice ministerului. În acest sens, la nivelul direcției au fost soluționate peste 730 de lucrări (scrisori, reclamații, puncte de vedere, diverse solicitări, adrese inițiate etc.). De asemenea, au fost primite pe regim de petiții și soluționate un număr de 3 scrisori.

H.4 Avizarea pentru conformitate a Normelor metodologice privind exercitarea activității de audit public intern și a Cartei auditului intern. În cursul anului 2017 au fost primite și de la compartimentele de audit intern din cadrul entităților publice și avizate un număr de 6 proiecte de *Norme metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern* (din care 5 entități publice centrale și 1 structură asociativă organizatoare) precum și un număr de 6 proiecte de *Carta auditului public intern* (de la aceleași entități).

H.5. Asigurarea secretariatului tehnic al organismelor care funcționează pe lângă UCAAPI. Astfel, în cursul anului 2017 UCAAPI a asigurat secretariatul tehnic și a redactat documentația aferentă pentru 5 ședințe ale Comitetului pentru Audit Public Intern și pentru 11 ședințe ale Comisiei de atestare.

Pentru buna desfășurare a activității UCAAPI, a desfășurat și activitățile specifice, reglementate prin procedurile de sistem aplicabile la nivelul direcției, în principal, în domeniile: *control intern* (chestionar autoevaluare, raport semestrial/anual privind stadiul implementării sistemului de control intern, registrul riscurilor etc.), *integritate și anticorupție* (plan de acțiuni, raport privind stadiul implementării strategiei naționale anticorupție), *resurse umane* (pregătire

profesională, evaluarea performanțelor profesionale) etc.

Precizăm că materialele/documentele elaborate de UCAAPI urmare realizării activităților planificate au fost supuse dezbaterii și avizării Comitetului pentru Audit Public Intern în conformitate cu competențele stabilite acestui comitet.

Partea a III-a – Activitatea Comitetului de Audit Public Intern din România

În cursul anului 2016, membrii CAPI s-au întâlnit în cadrul a 5 ședințe ordinare, după cum urmează:

Nr. crt.	Data organizării ședinței	Nr. membrii CAPI	Nr. membrii CAPI prezenți	Asigurat cvorum Da/Nu
1.	02.03.2017	8	8	Da
2.	26.06.2017	8	8	Da
3.	05.10.2017	8	7	Da
4.	23.11.2017	7	7	Da
5.	19.12.2017	7	7	Da

Activitatea desfășurată de membrii CAPI în cadrul ședințelor organizate potrivit Ordinii de zi stabilite pentru fiecare ședință se prezintă astfel:

18. Ședința CAPI din data de 02.03.2017

Documente/materiale dezbătute:

- Raport privind activitatea desfășurată de Comitetul pentru Auditul Public Intern, pe anul 2016. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul Raportului și au formulat unele propuneri de modificare și completare. Raportul a fost aprobat în unanimitate de către toți membrii prezenți.

- Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Normelor privind modul de nominalizare a membrilor Comitetului pentru Audit Public Intern, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2003. Membrii CAPI au analizat și dezbătut punct cu punct conținutul materialului elaborat și au emis o opinie

favorabilă în unanimitate pentru o formă modificată a proiectului de act normativ.

- Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Normelor privind sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1183/2012. Membrii CAPI au luat în discuție materialul prezentat, au considerat necesar reluarea aspectelor vizate a se modifica sau completa, într-o ședință viitoare, după o aprofundare a aspectelor ce reglementează funcționarea auditului public intern prin sistem de cooperare.

19. Ședința din data de 26.06.2017

Documente/materiale dezbătute:

- Raportul privind activitatea de audit public intern la nivel național pe anul 2016. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul Raportului, au apreciat modul de sintetizare a acestuia. De asemenea, au formulat unele sugestii punctuale de modificare de formă a Raportului. Raportul privind activitatea de audit public intern la nivel național pe anul 2016 a fost supus la vot și avizat favorabil, în unanimitate, fiind emis avizul CAPI nr. 424.006/26.06.2017

- Document Model Cadru – etapele de organizare și derulare a concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante de auditori interni (conducere și execuție) în cadrul structurilor asociative care au rol de organizator pentru implementarea funcției de audit public intern în sistem de cooperare. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul documentului, au apreciat structura și conținutul acestuia, considerând documentul ca un punct de pornire bun pentru structurile asociative în recrutarea auditorilor interni și au formulat propuneri de modificare a documentului, cu care reprezentanții UCAAPI au fost de acord, fiind emisă în unanimitate o opinie favorabilă.

- Proiect de Ordonanță a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002

privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare și pentru modificarea ART. III, pct. 1 din Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern. Membrii CAPI au analizat și dezbătut proiectul de Ordonanță de Guvern, au formulat unele sugestii punctuale de modificare de formă a proiectului de ordonanță și au emis o opinie favorabilă asupra documentului.

- Implementarea Hotărârii Guvernului nr. 307/2017 pentru modificarea și completarea Normelor privind modul de nominalizare a membrilor Comitetului pentru Audit Public Intern, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2003. Membrii CAPI au luat în discuție solicitarea și, având în vedere perioada de vacanță, au propus ca începând cu luna septembrie 2017 să se demareze procesul pentru ocuparea postului vacant.

20. Ședința din data de 05.10.2017

Documente/materiale dezbătute:

- Raport privind activitatea de audit public intern aferentă anului 2017, desfășurată de (denumirea entității publice) precum și a entităților subordonate, aflate în coordonarea sau sub autoritatea acesteia. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul formatului standard a Raportului, au apreciat că acesta dă o claritate mult mai bună a informațiilor. De asemenea au formulat unele sugestii punctuale de modificare de formă a Raportului, astfel încât să se obțină informații și cu privire la fiecare tip de misiune de audit, la modul cum s-a răspuns la cei "3E" (prin auditul performanței), la raportul de subordonare dintre auditori și managementul entității publice. În urma dezbaterilor, membrii CAPI au emis o opinie favorabilă cu privire la structura standard a *Raportului cadru privind activitatea de audit public intern la nivel național pe anul 2017, fiind emis avizul nr. 424.008/05.10.2017.*

- Strategia dezvoltării controlului financiar public intern 2017 – 2020. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul documentului,

au formulat unele propuneri de modificare a documentului, cu care reprezentanții UCAAPI au fost de acord. Propunerile formulate de membrii CAPI s-au referit la redefinirea obiectivului general al auditului public intern conform Legii nr. 672/2002 și menținerea noțiunii de audit de regularitate și nu de conformitate. De asemenea, s-a propus ca SGG să fie informat cu privire la necesitatea revizuirii unor informații furnizate, cum ar fi redefinirea obiectivului general al controlului intern managerial, a faptului că OSGG nr. 201 nu modifică OSGG nr. 400. În urma dezbaterilor, membrii CAPI au emis o opinie favorabilă cu privire la Strategia dezvoltării controlului financiar public intern 2017 – 2020, fiind emis avizul nr. 424.009/05.10.2017.

- Strategia dezvoltării auditului public intern 2018 – 2020. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul documentului, au apreciat structura și conținutul acestuia, au formulat unele propuneri de modificare de formă a documentului, cu care reprezentanții UCAAPI au fost de acord. De asemenea, membrii CAPI stăruiesc asupra unor termeni ce necesită armonizarea cu Legea nr. 672/2002 și atrag atenția asupra faptului că nu se regăsesc referiri la auditul performanței.

În urma dezbaterilor, membrii CAPI au emis o opinie favorabilă cu privire la *Strategia dezvoltării auditului public intern 2018 – 2020, fiind emis avizul nr. 424.010/05.10.2017.*

- Metodologie cadru - privind verificarea aspectelor sesizate referitoare la nerespectarea, de către auditorii interni, a normelor, instrucțiunilor și a Codului privind conduita etică a auditorului intern. Membrii CAPI au considerat că documentul trebuie studiat cu atenție, în acest sens, au hotărât ca documentul să fie analizat în mod detaliat, de către fiecare membru al comitetului până la o viitoare ședință CAPI și apoi să fie supus dezbaterii și analizei.

21. Ședința din data de 23.11.2017

Documente/materiale dezbătute:

- Planul de activitate al UCAAPI pe anul 2018. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul materialului elaborat și au apreciat structurarea acestuia pe cele trei secțiuni, care permite urmărirea mai facilă a responsabilităților și acțiunilor UCAAPI. De asemenea membrii CAPI au formulat unele sugestii punctuale de modificare de formă a documentului. Ca urmare a dezbaterii proiectului de Plan de activitate al Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern pe anul 2018 și a Referatului de justificare, membrii Comitetului pentru Audit Public Intern, au emis avizul favorabil CAPI nr. 425.012/23.11.2017.

- Proiect de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea metodologiei privind recunoașterea competențelor profesionale în vederea obținerii de către auditorii interni din entitățile publice a certificatului de atestare. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul documentului, au apreciat structura și conținutul acestuia, și au formulat unele observații și propuneri de modificare a documentului, cu care reprezentanții UCAAPI au fost de acord, și au opinat asupra necesității dezbaterii din nou într-o ședință viitoare, după obținerea unui punct de vedere al Direcției Juridice din cadrul MFP.

22. Ședința din data de 19.12.2017

Documente/materiale dezbătute:

- Proiect de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea metodologiei privind recunoașterea competențelor profesionale în vederea obținerii de către auditorii interni din entitățile publice a certificatului de atestare. Membrii CAPI au analizat documentul revizuit, au formulat unele propuneri și observații de modificare de formă a materialului prezentat și au votat favorabil în unanimitate fiind emis avizul nr. 424.016/19.12.2017.

- Metodologie cadru - privind verificarea aspectelor sesizate referitoare la

nerespectarea, de către auditorii interni, a normelor, instrucțiunilor și a Codului privind conduita etică a auditorului intern. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul documentului și au considerat că, deși materialul elaborat nu are puterea unui document juridic sau administrativ, este util auditorului, pentru că acesta poate conștientiza ce are de făcut, la ce trebuie să se raporteze în permanență, astfel că îl ajută în activitatea pe care o desfășoară. Membrii CAPI au apreciat că materialul prezentat acoperă scopul pentru care a fost elaborat, în acest sens fiind emisă opinia favorabilă nr. 424.015/19.12.2017.

- Metodologie specifică de derulare a misiunilor de evaluare a activității de audit intern. Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul documentului, au apreciat structura acestuia și au formulat unele sugestii punctuale de modificare de formă a documentului, sugestii cu care reprezentanții UCAAPI au fost de acord. În acest context se supune la vot și se emite avizul favorabil nr. 424.014/19.12.2017

23. Concluzii

CAPI își înțelege pe deplin responsabilitățile cheie care îi revin și și-a oferit toată disponibilitatea în abordarea problemelor cu care se confruntă UCAAPI.

Dialogul permanent/continuu dintre CAPI și UCAAPI a contribuit la construirea unei relații puternice și a permis informarea rapidă a CAPI în privința potențialelor greutăți sau restricții ce ar putea afecta activitatea UCAAPI, iar răspunsul Comitetului a fost prompt și eficient.

În cadrul ședințelor CAPI, discuțiile s-au axat pe probleme de specialitate, dar au avut în vedere și componența CAPI, chestiuni administrative, precum și alte probleme punctuale care au necesitat clarificări.

Astfel, pe ordinile de zi ale ședințelor organizate s-au regăsit 16 documente/materiale elaborate de către

UCAAPI, dintre care 11 au necesitat exprimarea aprobării, opiniei sau avizului CAPI.

Toate cele 11 documente au primit aviz pozitiv, opinie favorabilă sau aprobare favorabilă, în unanimitate de voturi, neexistând situații de refuz de emitere a avizului sau de emitere a unei opinii cu rezerve sau nefavorabile.

Obținerea/exprimarea opiniei favorabile pentru documentele dezbătute reprezintă un gir profesional asupra faptului că munca auditorilor interni din cadrul UCAAPI s-a desfășurat în conformitate cu cerințele standardelor de audit.

În cadrul ședințelor organizate, membrii CAPI au supus analizei și dezbaterii un număr de 16 documente/materiale elaborate de către UCAAPI, neexistând situații de refuz de emitere a avizului sau de emitere a unei opinii nefavorabile.

UCAAPI, luând în considerare rolul consultativ dar de o calitate profesională deosebită al CAPI, a ținut cont, în etapa de finalizare a documentelor și materialelor elaborate, de opiniile și recomandările pertinente formulate de membrii CAPI în cadrul ședințelor de lucru, dându-le acestora un plus de profesionalism și obiectivitate.

Camil Bojin – auditor superior

Aurelia Coman – auditor superior

Aurelia Cotruță – auditor superior

Miorica Necula – auditor superior

Monica Preda – auditor superior

Ion Croitoru – șef birou SMG

Costin Piuaru-Isar – șef serviciu SOAPI

Dragoș Niculae – șef birou CER

Marioara Diaconescu – director UCAAPI